

DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

VIII legislatura

Vuitè període

Sèrie C - Número 884

Dilluns, 28 de juny de 2010

Comissió del Síndic de Greuges

PRESIDÈNCIA DE LA I. SRA. M. BELÉN PAJARES I RIBAS

Sessió núm. 19

S U M A R I

Informe

extraordinari del Síndic de Greuges sobre la provisió i l'accés als serveis de transport i menjador escolars (tram. 360-00014/08) p. 3

NOTES

Aquesta publicació és impresa en paper ecològic (definició europea ECF), en compliment del que estableix la Resolució 124/III del Parlament, sobre la utilització del paper reciclat en el Parlament i en els departaments de la Generalitat, adoptada el 30 d'abril de 1990.

El DSPC reproduceix només les intervencions orals fetes durant la sessió. La resta de documentació que acompanya la intervenció es pot consultar a l'expedient de la comissió.

SESSIÓ NÚM. 19

La sessió s'obre a les quatre de la tarda i deu minuts. Presideix la Sra. Pajares i Ribas, acompanyada del secretari, Sr. Paladella Curto, i de la secretària en funcions, Sra. Carreras i Jordi. Assisteix la Mesa el lletrat major.

Hi són presents les diputades i els diputats Sra. Pifarré i Matas, Sr. Recasens i Guinot, Sra. Ribera i Garijo i Sra. Rigau i Oliver, pel G. P. de Convergència i Unió; Sr. Casajuana i Pladellorens, pel G. P. Socialistes - Ciutadans pel Canvi; Sr. Carrillo Giralt i Sr. Freixanet i Mayans, pel G. P. d'Esquerra Republicana de Catalunya; Sr. Calbó i Roca i Sr. López i Rueda, pel G. P. del Partit Popular de Catalunya, i Sra. Camats i Luis i Sra. Civit Illa, pel G. P. d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa.

Assisteix a aquesta sessió el síndic de greuges, Sr. Rafael Ribó i Massó, acompanyat de l'adjunt general, Sr. Jordi Sánchez i Picanyol, i de l'adjunta per a la defensa dels drets dels infants i els adolescents, Sra. M. Jesús Larios Paterna.

ORDRE DEL DIA DE LA CONVOCATÒRIA

Punt únic: Informe extraordinari del Síndic de Greuges sobre la provisió i l'accés als serveis de transport i menjador escolars (tram. 360-00014/08). Síndic de greuges, de la institució del Síndic de Greuges. Presentació de l'informe. (Informe: BOPC 715, 3)

La presidenta

Gràcies, senyores i senyors diputats.

Informe

extraordinari del Síndic de Greuges sobre la provisió i l'accés als serveis de transport i menjador escolars (tram. 360-00014/08)

Comencem aquesta sessió de la Comissió del Síndic de Greuges amb l'Informe extraordinari del Síndic de Greuges sobre la provisió i l'accés als serveis de transport i menjador escolars.

Com sempre, donar la benvinguda a les persones que ens acompanyen a la Mesa, a l'il·lustre senyor Rafael Ribó, síndic de greuges de Catalunya; a la senyora Maria Jesús Larios i també al senyor Jordi Sánchez. També una salutació a la resta de les persones que formen part de l'entitat del Síndic de Greuges que estan a la comissió.

Sense més dilació li passo la paraula al síndic de greuges. Quan vostè vulgui, senyor síndic.

El síndic de greuges (Sr. Rafael Ribó i Massó)

Gràcies, presidenta. Vostès saben que aquest informe va ser lliurat al Parlament ara ja fa bastantes setmanes. És un tema que ha sortit de forma recurrent en informes diversos del Síndic de Greuges, és un tema molt important, i no perquè ho digui el síndic, sinó que ho és per la cohesió social i també per la igualtat d'oportunitats a casa nostra. És un tema que a més s'ha agreujat amb els

canvis socials que s'han anat produint i amb els canvis també que s'han produït en l'estructura de les famílies, cosa que ha portat a situacions de major risc respecte al que és la igualtat d'oportunitats en el dret a l'educació. És un tema que a més l'hauríem de mirar quan el podem utilitzar també per combatre situacions d'absentisme escolar. És un tema, en definitiva, que hauríem de centrar en les polítiques orientades a garantir els drets dels infants a l'educació, en igualtat d'oportunitats, no tant a garantir suposats drets dels seus progenitors. I és un tema, per últim, que en el síndic s'ha anat expressant de forma creixent; amb això ja seria més que suficient per tot el que acabo d'assenyalar.

En l'informe subratllem dèficits de regulació sobre aquestes qüestions, i més si ho comparem amb altres comunitats; dèficits de cobertura, vulneracions de drets a partir de la política educativa i dèficits d'homogeneïtzació de les condicions per proveir aquests serveis.

Jo els faré una primera anàlisi comparada de la situació, després l'adjunta per a la defensa dels drets dels infants i adolescents, la senyora Maria Jesús Larios, els entrarà en el gruix de l'informe, i al final jo els subratllaré algunes de les conclusions i dels suggeriments que duu l'informe.

Hi ha un marc legal concret, que vostès el coneixen, que podia ser situat a l'entorn de la Llei 12/2009, quan s'estableix que s'han d'oferir ajuts als alumnes que viuen a poblacions sense escola o en nuclis de població allunyats o en zones rurals, etcètera, però molt en concret està de forma més precisa vigent el Decret 160/96, pel que fa al servei de menjadors, i el 161/96, pel que fa al servei de transport. Es manté el servei de transport com a obligatori, gratuït, per a aquells que estan fora..., escolaritzats fora del seu municipi de residència i de manera molt paral·lela i similar es manté la provisió obligatòria i gratuïta del menjador per a tots aquells que s'han de desplaçar o estan escolaritzats en centres d'educació especial.

Se'ns diu constantment des del departament que s'està en procés d'elaborar nous decrets de regulació d'aquests serveis, i no vull deixar-ho de citar, no pas de forma in-crèdula, però sí notarialment com quelcom que se'ns ha dit de forma recurrent.

Nosaltres hem plantejat constantment que caldria noves resolucions, nous marcs normatius, també se'ns ha respost que abans caldria modificar l'article 82.2 de la llei orgànica de 3 de maig, Llei d'educació. Nosaltres considerem que, més enllà d'aquesta llei, es podrien donar orientacions i fer un marc normatiu propi per a altres situacions i que a més aquesta llei no ho impedeix, no limita aquest dret, no hi ha res que impedeixi una millora substancial d'aquesta normativa. La prova és que si fem una anàlisi comparativa del que passa a Catalunya amb altres comunitats autònomes no sortim de forma gaire galdosa.

Podem veure comunitats que posen l'obligatorietat del servei en altres supòsits, com és el cas d'Andalusia, Castella - la Manxa, Madrid, quan es dona el dret al transport escolar no només als que resideixen a un municipi diferent del de l'escolarització, sinó també a

alumnes que poden residir en el mateix municipi on estan escolaritzats, però que resideixen en nuclis de població dispersos, disseminats o de tipologia especial. Altres comunitats hi afegeixen criteris de distància, i també altres es refereixen a les diverses formes d'enfocar les diverses etapes d'escolarització o les necessitats educatives especials. El mateix passa sobre els menjadors.

Hi ha el fet de Catalunya que, ho torno a dir, es ceneix a la llei orgànica, però hi han comunitats que amplien el suport i l'accés gratuït, com és de nou Andalusia, Cantàbria, Castella i Lleó, Castella - la Manxa, Extremadura, Galícia o Múrcia, que inclouen també aquells que reuneixen determinades circumstàncies socials i personals: alumnat amb necessitats educatives especials, amb discapacitat, en situació de risc social, nivells de renda familiars baixos, situació d'acolliment familiar, famílies nombroses de categoria especial, i també de vegades addicionalment, en ocasions, amb caràcter obligatori, aquestes comunitats estableixen ajuts totals o parcials que donen cobertura a altres situacions socials i personals.

Un cop revisats aquests models, convé recordar que la cobertura real i efectiva de la gratuïtat en l'accés al menjador escolar no només depèn del seu reconeixement, sinó també de la inversió que els poders públics destinin als ajuts no obligatoris. El reconeixement legal d'aquesta gratuïtat i l'ampliació dels supòsits previstos incrementa la protecció del dret a l'educació en condicions de gratuïtat i afavoreix que el seu desenvolupament quedi menys supeditat a les polítiques educatives dels governs.

Per tant, des d'aquesta perspectiva, fent allò que és molt senzill com és treure el cap per la finestra, també valdria la pena estimular el legislador i l'executiu per avançar en aquest reconeixement i en la seva provisió.

Gràcies, presidenta.

La presidenta

Gràcies, síndic. Tot seguit té la paraula la senyora Larios. Quan vostè vulgui.

L'adjunta al síndic per a la defensa dels drets dels infants i els adolescents (Sra. M. Jesús Larios Paterna)

Moltes gràcies. Bona tarda. Bé, continuant amb el segon punt anunciat, dèficits de cobertura dels ajuts a menjador i transport escolar, anàlisi de la despesa. Aquesta es situa en un context de dèficit històric pel que fa al finançament de l'educació a Catalunya, un punt per sota de la mitjana de la Unió Europea en educació no universitària.

En aquest context, cal destacar un esforç en la provisió d'aquests serveis. La despesa pública en la prestació d'aquests serveis se situa al voltant dels 117 milions d'euros durant el curs 2008-2009, per tant, més de 55.000 alumnes es beneficien del transport escolar sufragat amb fons públics; més de 75.000 alumnes, d'ajuts de menjador escolar.

L'evolució de la despesa en menjador escolar és sostinguda des de l'any 2000-2007, i així ho demostren les dades dels beneficiaris, però fins a l'última inversió extraordinària aprovada aquest increment sostingut de la despesa no havia suposat un increment específic de la cobertura de les polítiques de les beques de menjador; l'impacte important que es dona a partir de l'increment de la partida pressupostària extraordinària en menjador escolar no obligatori per al curs 2009-2010, 15 milions d'euros de més respecte al curs anterior.

Aquest impacte, que el síndic valora molt positivament, doncs, suposa una previsió que el creixement del nombre de beneficiaris arribi als trenta mil i la cobertura sobre el total d'alumnat al 9,2 per cent. Això és un increment significatiu, per descomptat, però des del síndic, i així s'expressa en l'informe, doncs, caldrà valorar en el futur fins a quin punt aquest increment serà suficient per donar resposta a les necessitats reals existents, ja que encara poden no cobrir la demanda.

En aquest sentit és interessant valorar la cobertura de les beques de menjador escolar no obligatori, destinades majoritàriament a famílies amb pocs recursos, respecte de la taxa de risc de pobresa infantil, calculada com el percentatge de població amb ingressos inferiors al 60 per cent de la renda mitjana. Fins al curs 2008-2009, només el 29 per cent de l'alumnat en situació material de risc de pobresa ha tingut oportunitat d'accedir a les beques de menjador no obligatòries. Amb aquest increment significatiu de la despesa pública es preveu que pugui ampliar-se la cobertura fins al 45 per cent.

Per tant, tot i valorar positivament aquest augment, no hem d'oblidar que més del 50 per cent d'alumnes en situació de risc de pobresa –pobresa moderada– podrien no ser perceptors de la beca si volguessin fer ús del servei de menjador escolar. Per tant, haurem d'estar amatents a valorar com es produeix aquesta cobertura.

Entrant en el tercer punt anunciat, vulneracions de drets i omissions de la política educativa en el marc de l'actuació del Síndic de Greuges a partir de les queixes rebudes, uns problemes derivats, els quals ja s'han posat de manifest pel síndic..., derivats de la regulació. Un seguit de queixes freqüents estan relacionades amb la manca de transport i menjador escolar, en cas de famílies que resideixen en municipis, o bé perquè són en diferents nuclis de població o estan disseminats, que tot i estar escolaritzats els seus fills en un centre escolar a una distància geogràfica considerable del seu domicili, doncs, no poden fer ús dels serveis de transport i menjador o han de sufragar una part del cost, per les deficiències ja apuntades en matèria de la normativa.

D'altra banda, també en aquest mateix àmbit, greuges significatius derivats per la situació que ens palesen les queixes, que dos alumnes escolaritzats en el mateix centre escolar pot patir un greuge comparatiu aquell que fa la mateixa distància geogràfica per anar a l'escola que un company i aquest no rep la beca de menjador o de transport perquè resideix al mateix municipi i l'altre sí que la rep fent la mateixa distància geogràfica pel fet d'haver-se de desplaçar de municipi. Són queixes que deriven de les mancances ja apuntades.

Altres problemes de cobertura i accessibilitat. En matèria de transport, també s'han apuntat dificultats pressupostàries dels consells comarcals per a la gestió dels serveis de transport escolar no obligatori. Aquestes dificultats pressupostàries han comportat, doncs, derivades en part de la congelació de la partida pressupostària que el departament transfereix als consells comarcals en el darrers dos anys, han provocat o bé algunes supressions de determinades rutes de transport o bé establir el copagament del transport escolar no obligatori.

Aquesta situació, que des del síndic s'analitza com no contrària a la normativa, sí que ens pot portar al risc de debilitar, doncs, un dels pilars bàsics del règim del benestar al nostre país en l'àmbit educatiu, l'accés gratuït a l'educació, perquè el que es posa de manifest és que determinades famílies a l'hora d'aplicar una quota bàsica per un ús del servei poden tenir dificultats per fer front a aquest pagament i, per tant, donar-se problemes d'accessibilitat econòmica. El síndic en les seves queixes, doncs, el que ha recomanat és que s'estableixen unes beques suficients per garantir l'accessibilitat econòmica i sobretot que aquestes siguin conegudes i siguin suficients per a les famílies, que no sempre és així.

També es destaquen insuficiències d'ajuts individuals de desplaçaments obligatoris, aquells casos en què no es fa la provisió del transport escolar directament per part de l'Administració i es concedeix un ajut, en aquests de vegades les baremacions que s'estableixen no són suficients. Altres dèficits de cobertura en alguns casos en què es proveeix el servei a través del transport regular de viatgers –proveir el servei a través del transport regular de viatgers dóna lloc de vegades que la qualitat se'n ressenti i també l'accessibilitat econòmica.

I, per últim, en matèria de transport, també les queixes reflecteixen alguns dèficits de cobertura i de qualitat en el transport escolar adaptat; tot i reconèixer l'esforç del Departament d'Educació –l'esforç financer– en la provisió d'aquests serveis, s'han detectat alguns problemes quant a la qualitat, especialment en condicions dels vehicles de transport adaptat o professionalitat del personal que acompanya l'alumnat.

Pel que fa al menjador, dels dèficits de provisió d'aquests serveis un dels problemes més destacables o que es deriven de les queixes que ha rebut el síndic en els darrers anys és el supòsit que un dèficit de provisió gratuïta del servei en famílies que pateixen una situació de precarietat econòmica i que, en canvi, no compleixen les condicions previstes en les convocatòries de beques de menjador.

En l'estudi de les nombroses queixes rebudes, doncs, es constata que les condicions de renda familiar establertes per discriminar positivament les famílies per obtenir una beca de menjador són realment restrictives. L'experiència del síndic constata que molts consells comarcals situen el llindar d'ingressos familiars a partir dels quals es comença a discriminar en un interval entre els dos mil i els quatre mil euros per any i membre de família.

Darrerament, el departament ha informat que caldrà considerar com a referent de situació socioeconòmica

desfavorida els casos en què el coeficient resultant de dividir tots els ingressos bruts familiars entre el nombre de membres de la unitat familiar sigui inferior a 2.200 euros l'any.

L'experiència de les queixes rebudes al síndic posa de manifest que aquell llindar, 2.200 euros l'any, per membre de la família pot no garantir suficientment la cobertura del sistema de beques a moltes famílies amb necessitats econòmiques que tenen dificultats reals d'accés al servei de menjador. I, per exemple, a partir de les queixes rebudes, tenim famílies que han de destinar el 15 per cent dels seus ingressos familiars a sufragar els costos de menjador i que tot i així no resulten perceptors de la beca.

Aquesta situació d'aquests llindars restrictius també es palesa en situacions en què les famílies, tot i rebre la beca de menjador, moltes vegades hi han de renunciar perquè no poden assumir la resta del cost que suposa aquest servei. Alguns consells comarcals han agrupat la beca parcialment per dies de la setmana o per períodes de l'any de manera que un alumne té garantida la beca uns dies i la resta dels dies que no pot assumir el cost es queda a casa. Però és també una mostra d'aquesta restricció en la baremació.

Uns altres dèficits comuns als dos serveis, destacaríem, també posats de manifest, els dèficits de cobertura dels serveis de transport i menjador escolar a l'alumnat d'ensenyaments postobligatoris, que no està reconegut a la normativa, però que des del síndic també s'ha posat de manifest aquesta mancança, i que existeix en altres comunitats autònomes; o altres supòsits en què l'alumnat amb necessitats educatives especials escolaritzat en centres ordinaris que necessiten a l'estona del migdia provisió d'auxiliars d'educació especial, de vetlladors, doncs, des de fa molts anys el síndic ha detectat mancances en la provisió de vetlladors en aquesta franja horària, tot i que hi ha un finançament específic per a aquests casos, a vegades aquest no és suficient.

I, per últim, ja l'últim punt que apuntava el síndic en la presentació, les queixes també reflecteixen alguns dèficits d'homogeneïtzació de les condicions de la provisió d'aquests serveis i diferències territorials. En primer lloc, doncs, derivades de la mateixa gestió per part dels consells, de vegades ens trobem en situacions en què hi ha famílies catalanes amb les mateixes condicions que, pel fet de residir en un o altre municipi, les seves oportunitats són substancialment diferents de les de residents a altres municipis.

I altres mancances que també s'han detectat en matèria de coordinació entre administracions i coresponsabilitat en la provisió del servei a partir de queixes rebudes per les mateixes administracions locals, queixes d'ajuntaments que no compartien el model de finançament i que de vegades per no tenir capacitat financera per fer-se'n càrrec..., llavors el síndic ha recordat a l'Administració que, tot i aquesta coresponsabilitat de les administracions locals, també des del departament s'ha de comptar amb el consens i la coordinació de les diverses administracions.

La presidenta

Gràcies, senyora Larios. Senyor Ribó, quan vostè vulgui.

El síndic de greuges

Grosso modo, i per no reiterar, primer, hi han comunitats que incorporen altres criteris, que ho tinguin en compte, i que són més favorables, evidentment; segon, estem encara amb baixos nivells de despesa pública en educació no universitària en comparació amb el PIB i amb la resta de països europeus. S'ha incrementat la despesa, però també s'ha incrementat el nombre de beneficiaris i de possibles i de potencials beneficiaris, i com passa en moltes altres temàtiques que hem discutit aquí, hi ha un problema de prioritats. Celebrem que per al curs 2009-2010, per exemple, s'ha incrementat la partida del menjador escolar no obligatori.

Continuem constatant dèficits de protecció jurídica de greuges comparatius claríssims entre alumnes de cobertures molt desiguals; és realment significatiu com els consells comarcals ens expressen les seves preocupacions pel que fa a la cobertura financera d'aquests serveis; és dramàtic, perdonin, i no exagero, el que significa el rebuig de la beca de menjador quan és parcial i quan no hi ha la possibilitat d'atendre-la, i, per tant, és un nou risc en la igualtat d'oportunitats.

Constatem dèficits de planificació, de gestió i de coordinació entre administracions, retards en les transferències de recursos financers, especialment als consells comarcals, i diversos problemes relacionats amb els alumnes amb necessitats educatives especials.

Les conclusions i els suggeriments que nosaltres els fem en l'informe són bastant rigorosos i coherents amb tota l'anàlisi anterior. Calen nous decrets. Ho torno a dir, se'ns diu que s'estan elaborant. Doncs, demanaríem que amb la màxima celeritat tinguéssim aquests decrets a l'abast de tothom.

Cal incorporar en aquests decrets criteris de distància geogràfica i de renda; cal ampliar en aquests decrets l'obligatorietat de la provisió gratuïta del servei de transport i menjador escolar als alumnes que tenen dèficits d'accessibilitat geogràfica o física a l'oferta escolar. Cal incorporar als decrets l'obligació de les administracions de garantir l'accessibilitat econòmica dels serveis de transport i menjador amb polítiques de beques i ajuts, per exemple; o incorporar a la regulació dels drets dels infants amb necessitats educatives especials escolaritzats en centres ordinaris, o especificar en els nous decrets els drets dels infants fills de famílies amb necessitats econòmiques.

Cal incrementar la cobertura i l'accessibilitat. Es parlava abans, per part de l'adjunta, d'aquest nivell que s'hauria d'adoptar per part del departament en col·laboració amb els consells comarcals d'un llindar de renda familiar per sota del qual la provisió de la beca de menjador i de transport ha de quedar garantida. Cal incrementar progressivament la despesa pública en beques de menjador escolar no obligatori a fi que la cobertura d'aquestes beques sigui equivalent a la taxa de risc de pobresa infantil.

Revisar els criteris socials i econòmics emprats a l'hora de la concessió de les beques. També tenir en compte els alumnes escolaritzats en centres concertats per garantir la gratuïtat dels serveis de menjador escolar. Flexibilitzar la modalitat de concessió d'ajuts parcials en beques de menjador en funció de les necessitats de les famílies per evitar aquest efecte rebuig. Generalitzar per part de tots els consells comarcals sistemes de beques oberts durant el curs escolar. Donar les informacions suficients i dotar els centres perquè puguin donar les informacions suficients. Estudiar la necessitat de transport escolar dels alumnes d'ensenyaments no obligatoris, o estudiar l'impacte de les polítiques de copagament del transport escolar no obligatori per part de les famílies, o reglamentar la modalitat del copagament per part de famílies usuàries del servei de transport escolar no obligatori. Cal més planificació i gestió, s'han d'identificar millor les necessitats existents i optimitzar la gestió de les polítiques relacionades amb transport i menjador.

Demanem al departament una anàlisi de les necessitats de transport escolar no obligatori existents i un estudi dels costos dels serveis. Que es garanteixi l'actualització periòdica d'aquests criteris de distribució entre consells comarcals dels recursos financers que el Departament d'Educació destina al transport i menjador escolar. I es proposa fins i tot dissenyar un sistema d'indicadors que permeti mantenir actualitzada la informació sobre l'evolució de les necessitats.

Cal desenvolupar mesures d'adequació del servei de transport públic regular de viatgers per al transport escolar, com, per exemple, el que afecta itineraris o horaris. Cal equiparar de forma dialogada amb les famílies afectades els ajuts individuals de desplaçaments obligatoris que concedeixen els consells comarcals als costos reals.

Identificar i resoldre els dèficits de planificació de l'oferta escolar existent, homogeneïtzar els criteris socials i econòmics bàsics que han d'ordenar l'accés a les beques de menjador i transport escolar. Garantir la puntualitat dels pagaments que es fa als consells comarcals. Ja sé que em diran: «En quins moments ens trobem, com estan les arques públiques...» Estem parlant d'un dret bàsic i que toca, com parlàvem en l'informe anual, a la línia de flotació de la igualtat d'oportunitats.

Cal garantir que els ens locals tinguin els recursos necessaris per implantar serveis de transport escolar no obligatori, i cal un acord entre departament, consells comarcals i ajuntaments sobre els aspectes bàsics que han d'estructurar la provisió del transport escolar a Catalunya.

Per últim, cridem l'atenció sobre l'alumnat amb necessitats especials. S'han de millorar l'accés i la qualitat de l'atenció de l'alumnat amb necessitats especials als serveis de transport i menjador. Cal regular aquest dret d'aquest alumnat. Cal incorporar com a criteri de prioritat, com l'Administració comença a fer –i ho subratllo, com es comença a fer–, garantir l'accés gratuït de l'alumnat amb necessitats educatives especials a aquests serveis.

Cal promoure el transport de l'alumnat amb necessitats educatives especials als centres escolars ordinaris, no només als especials. Cal cobrir les necessitats d'auxiliars d'educació especial, vetlladors, era una de les línies de polítiques socials que els alertàvem també en l'informe anual del 2009, per prioritats, fins i tot en èpoques d'obligades restriccions pressupostàries. I cal, per últim, revisar la qualitat en la provisió del servei de transport escolar adaptat.

Tot això, evidentment, forma part d'un reguitzell de mesures, que les tenen a l'informe i que van adreçades a un sol objectiu, atenent la demanda i l'anàlisi que fem: el dret a la igualtat d'oportunitats en l'educació per a tota la població en aquella edat a Catalunya.

Gràcies, presidenta.

La presidenta

Gràcies a vostè, senyor síndic. Tot seguit tenen la paraula, com sempre, els grups parlamentaris, per un temps màxim de deu minuts. En primer lloc, té la paraula l'honorable senyora Irene Rigau, en nom del Grup Parlamentari de Convergència i Unió. Quan vostè vulgui.

La Sra. Rigau i Oliver

Gràcies, senyora presidenta. Senyor síndic, senyora síndica adjunta, senyor síndic adjunt i síndica per a la defensa dels drets dels infants i dels adolescents, i altres persones que els acompanyen.

Els agraïm com sempre, no?, la presentació d'un nou informe. Aquest és un informe que esperàvem el nostre grup amb molt d'interès i potser a vegades com més t'interessa un tema o com més n'esperes, llavors, potser hi trobes a faltar coses, no? Jo crec que del diàleg que puguem tenir, doncs, també podem fer algun suggeriment, a part dels que vostès fan, adrecen, de manera encertada a la mateixa Administració.

De fet, partiríem de dues afirmacions que ha fet el síndic: el transport i el menjador necessiten una millora substancial de la seva normativa. És veritat, estem parlant d'una normativa antiga, si tenim en compte l'afany normatiu que té la conselleria d'Educació en temes que caldria encara reposar i analitzar i temporitzar, com és el desplegament de la LEC, ens trobem que hi ha molta pressa, en canvi en aquest tema que ha portat tants problemes n'hi ha molt poca, perquè, com molt bé s'ha dit, la norma és molt antiga.

De totes maneres, aquí hi ha dues qüestions que jo trobo a faltar per part de... –si em permet, eh?, síndic, i la síndica de defensa dels infants–, dues consideracions importants, una és el finançament autonòmic. Jo crec que parlar d'això sense parlar de finançament i només dir que ens falta posar-nos a la posició del finançament en educació, home, miri... Veure com Andalusia i Extremadura, per exemple, Extremadura, tenen finançat el transport de la postobligatòria, quan és claríssimament una comunitat receptora nostra, no?, i veure Andalusia tres quarts del mateix, i que a Catalunya hi hagin aquestes dificultats, home, no és només un tema de prioritats, és un tema de mal repartiment de recursos, que avala perfectament la nostra reclamació, que no està deguda-

ment satisfeta, i a més amb les darreres notícies tot fa pensar que pitjor. Aquesta per una banda.

I l'altra és que l'informe, que està en data, si no ho recordo malament, de maig de 2010, pràcticament té absent la LEC; vostè s'hi ha referit en un determinat moment, però al text jo no l'he vist. En la presentació, però a l'articulació del que ha significat en el debat de la LEC anar més enllà del que preveia la LOE, de dir, doncs, que més enllà de la pròpia població el que és no canvi de municipi, sinó també en nuclis disgregats o residencials del mateix municipi, o bé l'ajut parcial, que també està previst, doncs, jo crec que en el desplegament, en la seves recomanacions, hi trobo a faltar, en detall, parlar de la potencialitat de l'article 6 de la LEC i el seu punt 3.

I parlant de la LEC, una següent observació –una següent observació. Miri, la LEC, després de molt de debat, però aprovat amb una gran àmplia majoria, crea el servei d'educació de Catalunya, i vostès ens presenten un informe que no sabem si és –quan llegim la portada, eh?– de tot el sistema educatiu de Catalunya, si és del servei d'educació de Catalunya o si és només a l'ensenyament públic.

Crec, sincerament, que quan estem parlant i defensat tan reiteradament, i vostès en els seus informes també ho fan, de parlar insistentment que hi ha d'haver una única via d'accés a les escoles, en el decret d'admissió, en el repartiment, és molt important que els serveis complementaris d'accés a aquesta escola i de serveis en horari intraescolar estiguin també coneguts i valorats tots els que formen part del servei d'educació de Catalunya. Només parlar del servei públic, només parlar del departament del servei de titularitat pública, eh?, perquè el servei públic és una prestació, però que el nom de la xarxa té servei educatiu a Catalunya, sincerament... *(Veus de fons.)* Sí, sí, no cal que fem tant de debat, perquè ja la LOE deia que l'educació com a tal és un servei d'interès públic, i es pot entendre perfectament.

El que sí que és cert és que l'informe no s'adequa a la nova terminologia i a la nova realitat, i si hem de defensar única forma d'admissió i de repartiment d'alumnes, llavors, hem de saber quines són les diferències que hi ha entre els serveis de menjador i de transport en unes escoles o les altres. Per exemple, Barcelona ciutat té escoles públiques amb transport, si no ho recordo malament em sembla que és Nabí, que és Xiprers, que és Costa i Llobera, que és Tàber... *(Veus de fons.)* Escolti, molt bé, és una realitat que tampoc s'ha analitzat, com no s'ha analitzat amb gaire detall allò que vam denunciar fa poc en aquesta comissió i que vostè sí que... –hi ha un moment que ho esmenten, eh?–, que és que per beca de menjador hi ha dos llindars diferents, per al consorci de Barcelona i per a la resta de Catalunya, com la descentralització pot crear diferents llindars. I aquest és un element important.

I diem això perquè tota la política de menjador i transport, que neix en la política de concentració escolar, no es pot..., i s'arrossega, i en la LOE no es va voler treure la gratuïtat del menjador de l'alumne transportat independentment de la renda, que aquí hi ha una reflexió a fer important, tal com estan venint les coses.

Per tant, com que això neix d'aquesta situació, i vostè ens diu: «Home, animem, no fa mal, de mirar finestra enfora i mirar què fan les altres comunitats»..., que a mi em sembla molt interessant, però, és clar, fer-ho sense conèixer el mapa escolar, senyor síndic, és molt difícil, fer-ho sense saber quin percentatge d'unitàries tenen, si les han concentrat totes o les han mantingut en el poble, saber si els dotze-catorze, molts, es continuen fent en el centres que feien de primària i no es traslladen fins als catorze, i no com nosaltres, que vam fer els centres d'ESO, LOGSE en mà, abans que ningú, perquè hi ha comunitats que no van fer els centres LOGSE, que van burlar la norma, no van transportar els nens, d'altres que van tancar totes les rurals i les mantenen tancades. Les diferents comunitats tenen una política de centres diferents i no podem comparar la despesa sense tenir present aquest element.

I una altra qüestió, els horaris. Pot ser el mateix i podem comparar despeses en menjador escolar, i ara no estic fent la defensa del Govern, evidentment, perquè no em pertoca a mi, si em pertocàs la faria, però no em pertoca, perquè segur que hi ha coses a defensar i coses a criticar, com l'endarreriment de la nova norma, que és dels anys noranta, després d'haver fet tantes normes i d'haver previst normes que es publicaran el setembre que ve, m'entén? El mateix setembre es publicaran normes. No parlo d'això, això s'hauria d'haver fet, ara només dic en aquest informe també les coses que el nostre grup hi ha trobat a faltar.

Es pot considerar igual la despesa en menjador si es fa horari intensiu, com es fa a tot Andalusia i moltes altres, que les que no? Perquè és possible que la referència, vostès m'ho aclariran, que es fa en despesa de menjador, per exemple, a Andalusia, és per als nois que es queden les tardes per a altres activitats. Molt bé, és una despesa, és un tipus de despesa, igual allà també la fan gratuïta, sembla que sí perquè van grassos. Ara, escolti, no es pot comparar sense tenir això.

Per tant, hauríem de dir, en horaris iguals, en centres de la mateixa naturalesa, en un paisatge comparable, perquè no és el mateix Castella - la Manxa, amb unes distàncies enormes, que els nostres pobles, que estan un a tocar de l'altre... Per tant, amb tots aquests elements, a mi se'm fa difícil a aquest esforç que vostès han fet de buscar i poder comparar entre comunitats treure-li el màxim rendiment possible. De totes maneres, jo ja li ho he dit, nosaltres ens l'hem estudiat i el tornarem a repassar, però hi trobem a faltar aquestes observacions.

Per exemple, és evident que hi ha un element clau a la nostra societat, que és la lluita contra la pobresa infantil, però aquesta lluita contra la pobresa infantil ha de ser garantida des dels serveis socials, i el menjador escolar pot ser un bon aliat dels serveis socials, però no el principal servei social. Per tant, si només, com a escola, pot haver-hi un ajut parcial, és el servei social, que com que és de primer ordre li correspon al municipi, i quan es parla tant de municipalisme jo sempre dic que la millor aportació que pot fer un municipi, no és gestionar l'educació, és fer possible que la situació social dels alumnes estigui en les millors condicions, perquè d'això sí que se n'és competent, i trobo, sincerament, que en l'anàlisi

entre la política de suport a l'alimentació familiar del primer nivell social amb l'anàlisi que es fa de menjador hi ha poca concordança.

També hi ha un altre element que hem trobat a faltar, que ens agradaria saber, vostès ho valoren. En aquest Parlament se n'ha fet molt d'esment a través de diferents propostes de resolució entrades per diferents grups, tant, si no ho recordo malament, d'Esquerra i de la mateixa Convergència i Unió, vam aconseguir uns ajuts per anar a estudiar FP per als alumnes del Pirineu, per sortir a fora, per especialitats que no... No he trobat valoració sobre aquesta mesura, que ja té la mateixa Administració i que es demana insistentment que s'ampliï.

No és, doncs, una aportació de crítica, sinó que és simplement dir, alerta, tot el que vostès ens diuen és important, que s'ha de poder millorar en la manera que vostè ens ha indicat, també. Ara, si tenim un servei d'educació de Catalunya que és la garantia que el servei públic d'educació sigui la clau per al creixement personal i la cohesió social, com podem posar d'una manera aïllada i parcial la mirada de la sindicatura, del síndic, només en aquest tema i no tenir en compte l'altre? Perquè potser arribaríem a la conclusió que si s'ho gestiona directament una escola potser surt més bé de preu que no pas tenir aquestes estructures tan delegades.

L'exemple de les escoles públiques de Barcelona que tenen transport escolar seria un bon referent per saber què surt més barat, que ho organitzi la mateixa escola a través de les APA o que ho organitzi el consell comarcal. Per exemple, entre escoles de la mateixa titularitat o entre escoles privades i escoles públiques -privades que tenen concert, evidentment.

Per tant, aquí hi ha tot un tema de gestió que també ens interessaria molt saber com vostès han fet l'estudi. Què és millor..., aquesta delegació que es va fer en aquest decret dels anys noranta en els consells comarcals s'ha de revisar o no? És bo pels costos, o no? En aquesta coordinació entre les línies regulars que sobrepassen a vegades els àmbits del consell comarcal, com cal actuar-hi? Quines recomanacions concretes ens fan? Perquè més diners no n'hi haurà, voldrà dir que s'haurà de... -pel que sembla, eh?, pel que diu el conseller Castells. Per tant, el que hem de fer és optimitzar, i vostès ens han fet propostes de creixement, creixement.

Jo li dic la veritat, estic convençuda que hem de garantir aquests drets, ara, segurament que quasi tot haurà de sortir de la gestió, i fer comparacions amb altres comunitats que tenen un altre mapa, una altra tipologia de centres i uns altres horaris em sembla, sincerament, que dona un valor, però insuficient.

Jo, en tot cas, espero les seves respostes per poder continuar amb les nostres preguntes.

No sé, senyora presidenta, si m'he excedit en el temps. (Pausa.) Gràcies.

La presidenta

Gràcies, senyora diputada. Tot seguit, pel Grup Parlamentari Socialistes - Ciutadans pel Canvi, té la paraula l'il·lustre senyor Josep Casajuana. Quan vostè vulgui.

El Sr. Casajuana i Pladellourens

Moltes gràcies, senyora presidenta. També en primer lloc donar la benvinguda al síndic, a l'adjunt general, a l'adjunta del síndic per a la defensa dels drets dels infants i adolescents i a tota la resta de l'equip de la sindicatura.

Certament és un informe sobre serveis complementaris fonamentals per a una gran quantitat de les comunitats educatives de casa nostra. I certament, com deia la senyora Irene Rigau, estem en un tombant també institucional respecte a qui en el futur i en quines condicions caldrà controlar, ordenar, supervisar, subvencionar aquests serveis, en un moment en què està per definir el futur estatus institucional que tinguin els consells comarcals, a qui als anys noranta es va fer un encomanament de gestió d'aquests serveis per part de l'Administració de la Generalitat.

I, certament, hi han desajustos, que aquí no s'hi ha entrat, però que crec que caldrà tenir-los en compte a l'hora d'analitzar, diríem, el cost/benefici d'aquest servei. Per exemple, té una certa perversitat que els consells comarcals es nodreixin, segons la normativa actual, amb un 5 per cent de l'import total dels diners destinats a aquests serveis per a la gestió d'aquests mateixos serveis, el cànon. Hi ha també una certa perversitat en l'interès de les empreses de transport d'augmentar *ad infinitum* les necessitats de transportar alumnes, perquè és el seu negoci.

Per altra banda, jo diria, hi ha una lògica que al llarg d'aquests set darrers anys de governs d'esquerres a casa nostra ajuda a crear una certa inflexió sobretot pel que fa referència al servei de transport escolar, no tant al de menjador, que és una doble política: en el camp de l'educació i en el camp de la planificació urbanística. En el camp de la planificació urbanística, afavorir tant com sigui possible el que és la ciutat compacta, no un creixement difús, depredador del territori, el model Los Angeles, en què, doncs, es va ocupant territori sense comptar la capacitat de manteniment dels serveis que genera aquesta dispersió en el territori, i que a casa nostra té casos tan flagrants com que el Govern hagi hagut de fer una llei de regularitzar les més de mil urbanitzacions clandestines que s'havien creat al llarg del franquisme i després del franquisme.

Nosaltres estem per un creixement de la ciutat compacta, per afavorir que els creixements de població es facin a partir dels nuclis urbans consolidats, no pas dispersant pel territori població que, encara que legalment no hi tingui dret, lògicament en poc temps ja genera cap a les administracions la demanda de transport escolar de forma indiscriminada, al marge de les etapes d'escolarització obligatòria o de la pertinença o no al mateix terme municipal en què se li ofereix una escolarització per part dels poders públics, per part de la planificació, de les taules de planificació que existeixen entre el Departament d'Educació i els ajuntaments de Catalunya.

Per tant, compte, aquí hi ha una possibilitat de perversió d'un creixement *ad infinitum* i a més contrari al que és el nostre model de creixement urbà.

I, en segon lloc, hi ha hagut una segona línia potent de creació d'escoles, en aquest cas, d'escoles públiques, en l'etapa no sols d'escolarització obligatòria, sinó en l'etapa tres a divuit, i d'estímul als ajuntaments a través de convocatòries públiques i amb una llei específica de qualitat de les llars d'infants per estimular els ajuntaments que creessin llars d'infants de titularitat municipal subvencionades en la seva construcció i en el seu manteniment ordinari d'una forma substancial pel Govern de Catalunya.

Això ha portat, per exemple, una mitjana de dues noves escoles per setmana al llarg d'aquests darrers set anys. Això és una fita històrica que s'havia produït a la República, per un cantó, i en el tardofranquisme, per un altre, quan per la pressió popular es va fer una política important de construcció d'escoles públiques per acollir una població que havia estat «acollida», entre cometes, a Catalunya, però sense els serveis bàsics, sobretot els educatius, que són els més peremptoris, juntament amb els sanitaris.

Volia posar aquest context per dir, compte, en aquest tema del transport escolar. Una altra cosa és la política de beques de menjador, eh? Vostè ha donat unes dades que són incontrovertibles, certament. La senyora Larios ha fet referència al percentatge d'alumnes amb risc de pobresa potencial, si no ho recordo malament, que, malgrat l'augment de dotació que s'ha fet darrerament per a aquest curs de 15 milions addicionals per a beques de menjador, queden encara, diríem, en un llindar de possible desamparament, i això és un tema que lògicament com a socialistes ens preocupa molt i creiem que caldrà, a través de la nova normativa... –efectivament, coincideixo amb el síndic que caldrà fer-la al més aviat possible, jo no sé si hi serem a temps en el que queda de legislatura o a la propera.

Però, certament, sense posar en qüestió el que crec que ha sigut un encert de la política educativa del Govern de desenvolupar la llei amb dos decrets, que són els que surten amb més rapidesa, sobre l'autonomia dels centres i sobre les direccions dels centres, perquè, inclús entomant un suggeriment que feia la senyora Rigau, qualsevol gestió feta a través dels centres d'aquests serveis, en comptes del que es fa ara assumit pel consell escolar, requeriria uns equips directius realment potenciats, que tinguin un component empresarial –m'estic referint a l'escola pública– més clar, més nítid del que tenen actualment, capacitat de gestió de serveis amb un volum important anual de pressupost.

La finalitat del servei escolar de transport és, i convé repetir-ho, facilitar el desplaçament gratuït a l'alumnat d'educació obligatòria que s'hagi d'escolaritzar fora del seu municipi de residència, perquè no existeix oferta escolar, i quan sigui determinat pel Departament d'Educació.

D'altra banda, i atès que la gestió del transport escolar col·lectiu és una competència delegada als consells comarcals, aquests poden dissenyar altres línies de transport no obligatòries, però això forma part, encara que suposi un cert risc de col·lisió de drets respecte a tots els alumnes de Catalunya..., hi poden haver polítiques

diferenciades prioritàries de cada consell comarcal en aquest tema del que és els ensenyaments no obligatoris per l'edat i per fer-se dins del mateix municipi, que la llei no obliga a fer-ho.

Respecte al servei de menjador, s'ofereix gratuïtament en els mateixos supòsits que el servei de transport, és a dir que l'alumnat d'educació obligatòria ha de desplaçar-se fora del seu municipi i sempre a proposta del departament. Els alumnes escolaritzats en centres públics poden sol·licitar un ajut individual de menjador que en cobreixi el cost totalment o parcial. Aquests ajuts són gestionats pels consells comarcals i per atorgar-los es tenen en compte les condicions socioeconòmiques, geogràfiques i familiars de l'alumne, així com els que estan atesos, doncs..., els alumnes amb necessitats educatives especials.

La contextualització del greuge que ens ha fet, doncs, l'informe del síndic va en una línia que certament ha augmentat les queixes d'aquests darrers anys, tenint en compte, de totes formes, que es produeix una mitjana de vint-i-tres greuges, queixes, anuals, en el tema de transport, i vint-i-quatre anuals pel tema menjadors, per un volum global, referent al transport, de 30.823 alumnes en transport obligatori i 3.221 alumnes que disposen d'ajut individual en el desplaçament. Ho dic per veure una mica la magnitud. El tant per mil afectat serien, doncs, pràcticament un 1 per mil, eh?, dels... Respecte al menjador, la magnitud seria de 31.999 alumnes que van tenir dret a menjador gratuït, més 57.309 que van tenir un ajut de menjador per necessitats socioeconòmiques o de distància geogràfica al centre en què estan escolaritzats.

És a dir, la conclusió ens portaria a dir que hi ha un creixement important a causa de la crisi econòmica i a la major demanda d'ajuts per cobrir adequadament aquesta despesa, però les magnituds són les que he dit, és a dir, de l'ordre d'un 1 per mil.

Comparativa amb altres territoris. Efectivament, doncs, tornem al mateix, les comunitats autònomes tenen les seves prioritats i n'hi ha unes que estan en uns nivells de finançament que en aquests moments els ho permeten. Respecte al nostre sistema de finançament, certament, crec que hi ha una coincidència general que el de l'any passat és millor, substancialment millor, que el del 2001; que totes les potencialitats que té l'actual model les veurem lògicament en un moment de creixement econòmic, no en un moment de la recessió més fonda en vuitanta anys, és lògic, i, per tant, cal veure quin recorregut té aquest sistema. Si no ens funciona, escolti, el futur no està escrit, eh?, plantejaments des de concert econòmic fins a independència, etcètera. Vull dir, nosaltres estem per una aposta federal, però volem contrastar-la, aquest model federalitzant de l'actual sistema no ha tingut ocasió de ser posat en càrrega, per tant, ja en parlarem.

Senyora presidenta, he exhaurit el temps? *(Pausa.)* Doncs, si de cas, tindriem uns segons... *(Veus de fons.)* Com sempre. Doncs, em reservaria, en tot cas, per al segon torn, per no atropellar els temes que em sembla que no s'ho mereixen.

La presidenta

Si vol acabar la seva intervenció, un minut més, com li he afegit a la senyora Rigau, pot. Perquè després el segon torn serà després de les contestacions del síndic i serà per a aclariments o qualsevol qüestió que no hagi pogut quedar suficientment clara en la intervenció del síndic, que sempre penso que no fa falta. Acabi, si de cas, un minut més...

El Sr. Casajuana i Pladellorens

Sí, voldria fer referència a les conclusions que fa el síndic, les quals bàsicament compartim, com no podia ser d'una altra manera, no? Em sembla que té tot el sentit les propostes que fa en dir «calen més decrets», «cal incorporar l'element distància i l'element renda», «cal augmentar la cobertura i l'accessibilitat», «caldrà variar el llindar de renda familiar garantida», «cal evitar l'efecte rebuig», que en aquests moments jo diria que està bastant limitat. No es pot acumular el cent per cent en un període inferior, però sí, fins al 75 per cent de l'ajuda, i hi han casos concrets, parlàvem a l'hora de dinar amb la companya Núria Carreras, com és a la comarca del Pla de l'Estany, que hi ha alumnes que per evitar haver de renunciar per aquest rebuig –la senyora Irene Rigau que és d'allà també ho coneixerà prou bé–, doncs, hi ha, per exemple, alumnes que tres dies a la setmana tenen la beca de menjador, eh?, els altres dos dies s'ho paguen o van a casa *(veus de fons)*, pot ser que algú no dini, llavors caldrà... No, no, escolti, nosaltres estem disposats a analitzar casos perquè tot-hom dini, és a dir, em sembla que en això ens posarem d'acord, eh?

Per tant, de cara al futur, possibilitats d'entesa sí, però amb elements, jo diria, de justícia elemental, que és: la majoria dels nens que gaudeixen d'un servei de menjador escolar i tenen beca i no estan en aquesta situació extrema..., per exemple, com passa en els hospitals, moltes persones hospitalitzades alguns no poden pagar el cost del menjar, però d'altres sí que podrien pagar-nos el que costa, totalment o parcialment, el menjar mentre està ingressat a l'hospital. Per tant, jo crec que són temes de futur als quals estem oberts, n'hem de parlar, però amb un tema central, que és la sostenibilitat...

La presidenta

Senyor diputat, li pregaria que anés acabant.

El Sr. Casajuana i Pladellorens

...la sostenibilitat del sistema, perquè cada vegada més no hauran de ser ajuts indiscriminats, al marge de la renda percebuda per la família, sinó tenir molt en compte la renda de la unitat familiar de què es tracti.

Moltes gràcies, senyora presidenta.

La presidenta

Gràcies, senyor diputat. Ara sí, té la paraula, pel Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya, l'il·lustre senyor Josep Maria Freixanet. Quan vostè vulgui.

El Sr. Freixanet i Mayans

Gràcies, senyora presidenta. Senyor síndic, senyora Larios, senyor Sánchez, benvinguts. Gràcies per aquest informe, un informe que jo crec que..., i la comissió ha donat per tot això, jo penso que, depèn d'on posis el focus, ho veuràs d'una manera i si tens la capacitat de posar el focus molt més enllà...; és a dir, mirada curta o mirada llarga. Mirada curta, si parlem del que és exactament el servei de transport escolar i el que és el servei de menjador, el que són els serveis obligatoris, el que són els serveis no obligatoris, tenim unes dades objectives que ens diuen el que ens diuen, i el senyor Casajuana ja les ha dit, no?

En aquest sentit, calen nous decrets? Estic d'acord amb vostè. Miri, hi estem d'acord, calen, segur, nous decrets, que d'alguna manera passin del de l'any 96 o 97 als actuals, no?, per definir i per, segurament, posar-hi noves fórmules que vostès en les seves recomanacions i suggeriments ja ens diuen, no? Per tant, en aquest sentit, hi podem estar d'acord, i no pot ser d'altra manera que no hi estiguem d'acord, perquè la vida és dinàmica i segurament les circumstàncies que es van donant són canviants i, òbviament, en aquest sentit, és lògic i obvi i necessari que cal homogeneïtzar aquests criteris socials i econòmics bàsics; està clar que en la mesura en què sigui possible s'ha d'incrementar la despesa pública en beques de menjador escolar no obligatori, segur.

Per tant, també per part dels consells comarcals hi han d'haver sistemes que puguin cobrar més ràpidament, hi estem d'acord. I també tot el que vostès parlen de necessitats educatives especials, que, de totes maneres, en aquest sentit, jo li he de dir que, almenys pel que consta en les informacions d'aquest grup parlamentari, no discutirem casos que hi poden haver, que segur que n'hi han, no?, però que gairebé es transporten tots, siguin obligatoris o no obligatoris, i pràcticament tots tenen la gratuïtat del menjador escolar o un ajut, pel que fa als nois i noies, nens i nenes de necessitats educatives específiques, o de suport educatiu, que és com, d'alguna manera, em sembla que vam establir en la LEC que s'havia de dir.

En aquest sentit, cal dir que en els darrers anys, i si fés-sim una retrospectiva del 2004 fins al 2009, hi ha hagut un increment de tot el que seria transport i menjador escolar, hi ha hagut un increment, i crec que vostès també ho manifesten en el seu informe, d'un 45 per cent o un 47 per cent d'increment de fons en aquest sentit. Per tant, hi ha hagut una voluntat de millora, però és obvi que sempre poden quedar coses o aspectes desatesos.

En aquest sentit, i s'hi ha fet referència abans, l'article..., ho dic per contraposar-ho al que en algun moment vostès han dit que el departament els deia, per l'article 82.2 o 82.3 de la LOE, no?, que no s'anava més enllà amb la normativa. No sé si això és un malentès, però és evident que també en la Llei d'Educació de Catalunya l'article 6.3 diu clarament, en tot cas llegeixo públicament el que diu l'article, diu: «Les administracions públiques a fi de facilitar l'accés en condicions d'equitat als serveis escolars de menjador i transport durant els ensenyaments obligatoris i en els ensenyaments declarats gratuïts han d'oferir ajuts als alumnes que visquin

en poblacions sense escola, en nuclis de població allunyats o en zones rurals, als alumnes amb discapacitats i als alumnes amb necessitats educatives específiques reconegudes.

»Els ajuts poden cobrir totalment o parcialment la despesa atenent la naturalesa del desplaçament i el nivell de renda de les famílies. Les administracions públiques han de promoure mesures que facilitin l'accés de tots els alumnes a les activitats complementàries i extraescolars i, si escau, als ensenyaments postobligatoris de batxillerat i de formació professional.»

Per tant, entenc que aquest article queda prou clar, òbviament, s'ha de desplegar —s'ha de desplegar—, però d'alguna manera el país té normativa legislativa suficient perquè a partir d'aquí en puguin emanar els diferents decrets que ens puguin semblar més justos.

Quant al que deia dels ensenyaments de l'alumnat d'ensenyaments no obligatoris, cal dir que hi ha, des de sempre, pràcticament, el de tres a sis, que sabem que és gratuït, però no és obligatori..., aquests s'han transportat sempre sense cap problema. I els de batxillerat i formació professional, és a dir, els postobligatoris, aquí, no ho sé, suposo que depèn de zones determinades, jo al que tinc més proper sempre hi ha hagut acords, eh?, perquè aquests nois i noies es poguessin transportar. Evidentment, si no és algun any que hi ha molts problemes amb els autobusos de places, però normalment han pogut anar en els mateixos autobusos. I per tant, en aquest sentit, sí que han hagut de pagar una petita quantitat, però sempre era una petita quantitat molt per sota del que habitualment era el seu cost i el seu preu, no?

Per tant, en aquest sentit, és a dir, amb la mirada curta, amb el focus posat en els problemes objectius, jo penso que sí que hi han coses susceptibles de ser millorables, però també hi ha coses susceptibles de tenir en compte que s'ha fet un gran esforç.

I per què dic això? Bé, perquè, és clar, tot això ve en funció de la planificació legislativa que es va establir. És a dir, a partir dels anys noranta que s'implanta la LOE, doncs, a partir d'aquí passen una sèrie de qüestions, no?, és que els nois i noies a partir dels dotze anys s'han de desplaçar, per tant, aquests es desplacen obligatòriament a l'institut. Els de primària, els de primària, evidentment, ja se seguia aquesta normativa i més o menys..., llevat de l'època en què hi va haver aquell intent de concentracions escolars, quan tots els pobles van recuperar les seves escoles, o moltes, llavors ja era diferent.

Però, en tot cas, de dotze a setze..., i a més a més aquí, a Catalunya, llevat de lloables excepcions, ho dic perquè em sembla que ho he dit alguna vegada en aquesta mateixa sala, aquí ha costat moltíssim o pràcticament va ser impossible, i potser no era conseqüent, que els alumnes de dotze a catorze anys es poguessin quedar en el seu centre d'origen, en alguns casos o excepcionalment. En tot cas, en el seu moment no es va permetre i, òbviament, això també va provocar que hi haguessin molts més desplaçaments, no?

Llavors, també, si ho mirem amb retrospectiva, la planificació urbanística. Nosaltres en la llei vam posar aquestes consideracions, però, evidentment, la planificació urbanística del nostre país ha sigut la que ha sigut i, òbviament, això ha creat a vegades..., que jo crec que alguns casos són defensables, però, no ho sé, vull dir... A veure, puc entendre que a Castelló d'Empúries..., que al nucli de Castelló hi ha el que hi ha quant a centres i en canvi a Empuriabrava segurament, que hi ha molta més gent, si hi ha dèficit de construccions escolars a Empuriabrava, si s'han de desplaçar d'un lloc a l'altre, doncs, aquí ho considerem un transport no obligatori, però segurament aquí hauríem de ser capaços –hauríem de ser capaços– de trobar solucions a la carta per determinades situacions, no? Hi poden haver altres situacions en què la proliferació d'urbanitzacions, doncs, home, en fi, a vegades potser hem de reflexionar si qual-sevol ciutadà, en aquest sentit, té necessàriament tot el dret, el dret a l'educació, sí, el dret a ser desplaçat..., en fi, hauríem de parlar-ne, no?

El tema dels consells comarcals, que són els que ho acaben gestionant de manera finalista moltes vegades o, com s'ha dit, a vegades com a font de finançament dels dos serveis, hauríem de veure si en el moment en què es va establir el règim econòmic dels consells comarcals era la millor manera d'aquest règim econòmic, perquè una institució que vulgui portar a terme o que se li vulgui delegar competències, al mateix moment també hem de ser capaços de dir aquestes competències com es poden gestionar. I aleshores, per tant, a partir d'aquí, segurament si féssim una reflexió també trobaríem d'on plora la criatura en alguns moments determinats.

I una cosa que, òbviament, amb la mirada llarga, però que, en fi... S'ha parlat de finançament autonòmic o quan vostès parlen..., o ho comparem amb altres comunitats autonòmiques, no?, que diuen vostès. Doncs, bé, comunitats autònomes, d'acord que segur que han pogut posar-hi altres factors, altres motius, com el tema dels criteris socials, econòmics, distàncies, etcètera, que ja hi podem estar d'acord, però és obvi i evident que aquí a ningú se li escapa que, en tot cas, aquí també estaríem davant d'un altre debat, no? D'un altre debat que en aquesta setmana que estem, que segurament es produiran notícies –com si no les sabéssim, no?–, però que, en tot cas, vull dir que es veurà finalment quina és la solució de tot plegat, doncs, un s'adona que –evidentment, a mi m'agrada, a nosaltres ens agrada ser solidaris lliurement– si no has pogut ser solidari lliurement, que després, doncs, algú amb unes altres característiques, amb unes altres situacions, vulgui donar segons quines lliçons, jo penso que a vegades segons el que s'apunta objectivament s'haurien de posar altres factors, i aquí seria molt interessant veure el dèficit fiscal, els altres models educatius que hi ha implantats en altres territoris de l'Estat espanyol, per poder entendre algunes realitats. I penso que això no és menor que es pugui dir, perquè penso que, en tot cas, ajuda a entendre tot plegat, no?

Però, en definitiva, com moltes vegades m'agrada dir, l'educació, malgrat la crisi, que hi és, no?, hauria ja de continuar sent una prioritat del Govern que sigui, evidentment, d'aquest Govern també i també del país.

I en aquest sentit, segur que, si des del 2003 tenim 18.000 mestres més, segur que en falten més? Segurament. Ens en podem permetre més? Ja en parlarem. S'han creat 250 centres nous, n'hauréu de fer més? Segur. Segur que no ens podrem permetre no fer-ne més? Segur, per tant, n'hauréu de fer més. S'han creat 40.000 noves places de zero a tres, penso que això és un valor important. Se n'hauran de fer més? Segurament, perquè fins al 2015-2016 sembla que demogràficament encara estem per la part alta, no?

I el pressupost en educació d'aquests diferents governs des del 2003 ha crescut un 76 per cent. Ha de créixer més la inversió? Segur que ha de créixer més, perquè invertir en educació segur que és car, però no invertir segur que surt caríssim. Per tant, el país segur que necessita invertir molt més, però a més a més també ha d'invertir, com vostès han dit, amb equitat, amb possibilitats, i en això estarem sempre al seu costat.

Gràcies, senyora presidenta.

La presidenta

Gràcies, senyor diputat. És el torn del Grup Parlamentari Popular de Catalunya, té la paraula l'illustre senyor Rafael López. Quan vostè vulgui.

El Sr. López i Rueda

Gràcies, senyora presidenta. Senyor síndic, benvingut de nou; senyora Larios, també gràcies per les seves explicacions; senyor Sánchez, i també tot l'equip que ens heu portat aquest informe, interessant informe. I jo estava escoltant tot el debat que hi ha a l'entorn d'aquest informe, i Déu n'hi do el que dóna un informe sobre les ajudes de transport i de menjador. Hem parlat de finançament autonòmic, hem parlat fins i tot de model d'Estat. És a dir, dóna per a molt, aquest informe.

Jo sóc dels que pensa, senyor síndic, que els drets, com a drets, són abstractes i el que hem de fer és concretar-los, el que ha de fer la legislació és concretar-los i veure de quina forma el dret es materialitza, i hem d'analitzar quines són les traves que administrativament es posa als drets que tenen els ciutadans i ciutadanes reconeguts en les lleis. I quan dic això penso, per exemple, en la Llei de dependència, o en la Llei de serveis socials, drets subjectius que quan s'intenten aplicar no són tals drets subjectius, perquè hi ha unes barreres administratives, econòmiques o de gestió que els impedeixen.

Jo crec que aquest informe és un exemple de com hi ha unes barreres administratives, econòmiques i de gestió que impedeixen l'exercici d'un dret.

I vostè, doncs, feia un avís per a navegants a l'inici de la seva intervenció quan deia: «Estem parlant del dret a l'educació dels infants, no estem parlant del dret de les famílies.» Interessant, interessant reflexió, que donaria també per a un gran debat, però és aquest el centre de la qüestió, és a dir, com garantim el dret a l'educació. I vostè, i vostè i el seu equip, i la sindicatura, ens proposava tota una sèrie de barreres que s'estan posant actualment a casa nostra, tot reconeixent també encerts i tot reconeixent també avanços que hi ha hagut.

Primer, la normativa, i ens ha fet una comparativa autonòmica que, malgrat que alguns portaveus nacionalistes s'hagin ofès en el seu sentiment patriòtic, és molt interessant; és molt interessant per veure quina és la gestió d'aquests drets o com es regulen aquests drets a altres comunitats autònomes. És un tema força interessant.

I és un tema força interessant veure i comprovar que Catalunya està, diguem-ne, a la mitjana baixa, en aquest sentit. I té una raó de ser, per descomptat, que tenim potser la regulació més antiga de totes les comunitats autònomes, i vostès hi fan referència a l'informe quan diuen: «Fixeu-vos que hi ha una...», no m'atreveria a parlar de correlació, però hi ha una certa..., doncs, té un cert sentit que aquelles normatives més modernes són les que reconeixen més les diferents situacions. Per què? Perquè en aquests catorze anys, des que es va publicar la iniciativa, ha canviat molt la situació, i situacions, per exemple, com la residència, parlem de temes geogràfics i no temes del municipi de residència... Recordo que aquest grup va presentar una iniciativa en aquest sentit, una proposta de resolució en aquest sentit, i fins i tot, fixi's, en el debat de la Llei d'educació nosaltres parlàvem..., no parlem tant de zonificació, que el que fa és precisament això, és municipalitzar, i parlem més de criteris geogràfics, al de l'etapa educació infantil, batxillerat, formació professional...

I vostès hi feien dues referències importants; compte que quan parlem de formació professional, de batxillerat, dels PQPI, i estem parlant també d'uns alts nivells d'abandonament escolar prematur, per tant, estem parlant també de la gestió d'aquest dret a l'educació i també de l'assoliment dels objectius de Lisboa, o de l'absentisme, la relació amb l'absentisme escolar, o les necessitats o la qualitat.

A nosaltres ens preocupa molt, per exemple, veure la qualitat dels serveis sobretot a les necessitats educatives especials; paraven de risc social, de baixes rendes, el transport adaptat o, per exemple, la necessitat de vetlladors –debat important sobre els retalls del Departament d'Educació–, o dels especialistes en educació infantil i educació especial, un altre debat també important quan parlem dels retalls del Departament d'Educació.

Per tant, tenim un problema de normativa, és cert, hem d'actualitzar la nostra normativa, tenim una normativa vella que no s'adapta a la realitat actual i quan fem la comparació amb les comunitats autònomes, que hem de fer-la quan sortim ben parats i també quan sortim malparats, sense estripar-nos les vestidures, comprovem que Catalunya, en aquest sentit, doncs, ha d'avançar molt.

Recursos. Vostè en feia una crítica a l'informe. Europa està gastant el 4 per cent en educació no universitària, un 6 per cent ajuntada l'educació universitària, a Catalunya estem un 25 per cent per sota. I jo li avanço també el que nosaltres parlàvem al debat de pressupostos, som la dotzena comunitat autònoma en despesa educativa per alumne. Això pot ser una conseqüència del model de finançament? Home, que ho digui qui va pactar el model de finançament de l'any 2001 és paradigmàtic, és curiós que ara es queixi.

Però hem de considerar una cosa, senyor síndic, també per al debat, som la segona comunitat autònoma en el pressupost..., en inversió per habitant. I aquí, un tema que vostè n'ha fet esment, l'esforç pressupostari, no només hem de parlar a nivell de despesa, sinó de l'esforç que fem. Som la segona comunitat autònoma en inversió per habitant i la dotzena en inversió per alumne. Alguna cosa no quadra. Tot és culpa del finançament? No; és una culpa de les prioritats pressupostàries.

I quan vostè feia referència, per exemple, a l'apartat de les beques, i parlava que les beques, no les de transport i de menjador, les beques en general, estaven per sota, també hi feia referència en la comparativa, i quan parlava d'aquesta correlació i aquesta regressió que feien per trobar aquelles comunitats autònomes que més destinaven a educació, es veia que també hi havia una certa culpa de la comunitat autònoma. Una certa culpa, per exemple, que es veu en l'import de les beques: 71,1 euros de mitjana a nivell de tot l'Estat, no sé si és sense Catalunya o comptant Catalunya, perquè llavors voldria dir que estem baixant la mitjana; 49,2 a Catalunya; 74,1 a tot Espanya per a transport, 70,1 a Catalunya.

I això ho hem vist, per exemple, en els..., és cert, actualment s'ha augmentat molt, aquest any s'ha augmentat molt, però és que hem perdut dos anys, que també a l'informe surt. Aquests dos anys que els consells comarcals se'ns queixaven de la congelació de partides, que el que havia provocat, precisament, era la supressió de rutes en no obligatori, hem perdut també dos anys de pujades, que s'havien d'haver previst aquestes pujades.

I el que ens trobem al final és –pàgina 46 de l'informe– la síndrome de la Selva. Hem fet un gran augment de recursos, que no té una translació en l'augment de necessitats i en l'augment de la població coberta. I veïem, quan ens parlaven de la Selva, 10,6 per cent d'augment –a la seva pàgina 46–, per sobre de la matriculació, però després l'augment del cost del menú i de la sollicitud de beques, és a dir, de la realitat social del país, aquest és l'augment de la sollicitud de beques, una realitat social, que també s'hi ha d'incloure, doncs, la vinguda de la població immigrada, resulta que tenim que un 50 per cent de les beques no es poden atendre. O tenim aquest cas, em sembla que és de transport –no em vull equivocar, em sembla que és de transport–, que de l'any 2000 al 2007 només hem pujat dos de cada cent –només hem pujat dos de cada cent– alumnes coberts per les beques. O el cas del 29,1 per cent, que vostè ens parla, només cobert d'aquelles famílies, d'aquelles situacions, d'aquells infants que es troben en situació de risc de pobresa. És a dir, jo crec que a la pàgina 46 el que denomino «la síndrome de la Selva» ens resumeix molt bé quina és la situació.

Perquè al final no ens hem de quedar amb el fetixisme dels números, i algun portaveu ho ha fet: «Hem pujat tant» –i fins i tot ens parlava, no?–, «40.000 per aquí, 240 per allà, 76 per allà...», que jo dic, si tenim problemes de finançament, doncs, Déu n'hi do el que hem fet, eh? –Déu n'hi do. Un 76 per cent de creixement del pressupost d'Educació està molt bé, amb problemes de finançament no sé com s'hauria pogut fer. Però la realitat és que les necessitats, que al final és el que

hem d'analitzar, del país han anat per una altra via i no les hem cobert del tot, per tant, això és el que hem d'analitzar.

I després un tercer aspecte, que és la gestió d'aquestes polítiques. En aquest sentit, ja ens ho han comentat, la manca de coordinació entre administracions és preocupant, és preocupant la manca de finançament dels consells comarcals, també el sistema de sol·licituds, a nosaltres ens preocupa i agafem de bon grat la seva recomanació sobre els sistemes de sol·licitud al principi i que es facin durant tot el procés, perquè si no ens podem trobar amb casos, fins i tot el que comenta en el seu informe, casos de..., doncs, que per alguna manca d'un paper o alguna manca d'algun error administratiu es poden quedar fora perquè no hi ha un procés continu, no? O el retard dels pagaments, un altre cop el retard dels pagaments als consells comarcals, que ja estan «agobiats» també com els municipis per la crisi econòmica, ens trobem llavors amb casos de manca de gestió d'aquest volum.

Per tant, és cert que s'han fet avenços, només faltaria, és cert que hi ha hagut diners per fer avenços, també, és cert que el sistema de finançament del 2001 va donar possibilitat per fer avenços i sobretot per la gestió econòmica que va haver-hi en altres ens que també va possibilitar fer avenços, no tot és finançament. Però també és cert que no hem anat acompanyats ni a nivell normatiu, important, ens hem quedat enrere; ni a nivell de recursos, ens ha superat la realitat, malgrat els avenços; ni a nivell de gestió, perquè ens ha mancat coordinació, ens ha mancat també la gestió de tots els sistemes de beques.

Per tant, nosaltres agraïm el seu informe, també és cert que moltes de les seves recomanacions nosaltres les hem presentat com a proposta de resolució i queda debatut a aquesta comissió..., a la Comissió d'Educació d'aquest Parlament. I agraïm un altre cop, senyor Ribó, el seu informe que ens ha presentat en el dia d'avui.

Gràcies.

La presidenta

Gràcies, senyor diputat. Per acabar el torn dels grups parlamentaris, té la paraula, per Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa, la il·lustre senyora Dolors Camats.

La Sra. Camats i Luis

Gràcies, senyora presidenta. Gràcies també al síndic pel seu informe. I gràcies doblement, una perquè és habitual el rigor en els informes del síndic i, per tant, doncs, per la profunditat, l'abast i finalment les recomanacions, però també per voler tractar aquest tema.

I crec que és d'especial incidència el fet que, atesa la magnitud, per dir-ho així, de la política educativa i dels temes educatius i probablement de l'enorme llista de temes que es podrien abordar si parlem de dret a l'educació o d'igualtat d'oportunitats, precisament tinguem un informe d'aquestes característiques i que abordi precisament aquests elements com el transport i el menjador ajuda a entendre, probablement, algunes de les qüestió-

ons al voltant de la garantia del dret a l'educació. Pel nostre grup parlamentari aquest no és un tema menor, no?, quan parlem d'igualtat d'oportunitats, quan parlem de cohesió social, quan parlem de garantir aquests elements vinculats al dret a l'educació.

I per tant, per això volíem fer especial èmfasi en l'oportunitat, per dir-ho així, de l'informe. Per nosaltres sí que està vinculat, quan parlem d'aquests temes..., i probablement podríem fins i tot fer-los extensius ja no només a aquests serveis que són bàsics com el menjador i el transport, sinó a aquells altres serveis que cada vegada més marquen la diferència entre uns alumnes i uns altres, que són l'accés a les activitats extraescolars, l'accés a les activitats complementàries. Ara veiem tot el debat a l'entorn, per exemple, precisament de les colònies o de les activitats que es fan al llarg del curs. Per tant, l'accés a tot aquest seguit d'activitats que cada vegada més diferencien les oportunitats d'un tipus d'alumnes i d'uns altres. Per tant, no només creiem que és idoni l'abast, sinó que creiem que en futures ocasions fins i tot es podria estendre a altre tipus d'activitats al voltant del dret a l'educació.

Primer perquè per nosaltres sí que és un element de lluita contra la pobresa infantil. I en el nostre país, la pobresa infantil és una malaltia hereditària, i això potser ens ho hauríem de començar a fer mirar. I per tant, és evident que tot allò que pugui, ni que sigui de resquitllada, pal·liar aquesta herència hauria de ser una prioritat.

També perquè és un element molt vinculat a l'educació i al dret a l'educació, perquè molt vinculat a l'obtenció o no, abans ho sentíem, eh?, de beques de menjador o de beques per al transport hi ha elements d'absentisme escolar. Hem sentit casos d'alumnes que, perquè se'ls ha denegat o perquè no tenen accés o perquè no poden fer front, doncs, a la totalitat de l'import, a una beca o al servei de transport o de menjador, decideixen dinar a casa i a vegades a la tarda no tornen a l'escola. I per tant, això està vinculat directament amb el fet de garantir el dret i l'obligació que aquests alumnes assisteixen a classe, l'obligació que s'ha de garantir facilitant-los la possibilitat de poder arribar a l'escola o de poder-hi dinar, si són massa lluny.

Per tant, radicalment en contacte amb el dret a l'educació i amb els temes d'absentisme, que afortunadament no són nombrosos a casa nostra, però que, allà on estan, estan molt localitzats i probablement vinculats a aquest fet.

I fins i tot..., i en això la llei –i abans s'ha mencionat l'article 6.3– doncs, hi fa també referència, vinculats també a la possibilitat que alguns alumnes –i parlo ara sobretot del tema del transport– tinguin accés a activitats extraescolars, sovint activitats que es fan en el mateix centre i aquells alumnes que han de..., sobretot els que viuen..., no?, és una referència que ens feien arribar sobretot famílies de nuclis allunyats o de poblacions en nuclis rurals que han de marxar els alumnes de l'escola, doncs, a l'hora que surt l'autocar, per entendre'ns, i que, per tant, no tenen oportunitat sovint de poder participar de cap de les activitats que s'ofereixen en horari extraescolar perquè, doncs, l'autocar marxa i, si no, no tenen possibilitat de tornar a casa.

Amb tot aquest cúmul de situacions, més algunes de les que, doncs, s'han comentat, que és la configuració del nostre urbanisme tan desplanificat, per dir-ho així, o desregulat durant tants anys, jo crec que van fer prendre consciència durant l'elaboració de la Llei d'educació i possibilitar que hi hagués crec que un acord molt majoritari perquè s'elaborés un article, que és aquest article 6.3 i l'article 6.5, en el qual es feia precisament un redactat que possibilités desplegar una normativa que intentés paliar algunes de les distorsions que evidentment poden existir en l'actual normativa. I és que es dóna obligatorietat de cobrir el servei a aquells alumnes que no tenen un centre a la seva població, però al no admetre en aquests decrets, doncs, el criteri de distància es produeixen distorsions difícils d'explicar més enllà de la normativa en mà. I, per tant, com molt bé explicava el síndic, exemples que... –o l'adjunta–, que alumnes amb una distància superior no tenen dret a beca i altres pel fet d'estar més a prop, però en un altre municipi, sí.

Jo crec que per això en aquell redactat, i ho vull recordar, doncs, jo crec que amb aportacions per part de tothom, s'intentava posar una mica de fil a solucionar criteris de població sense escola, nuclis poblacionals allunyats, zones rurals, alumnes amb necessitats educatives especials i també específiques, i fins i tot aquesta prevenció, que jo en feia menció, d'intentar d'alguna manera mitigar els efectes del transport perquè es puguin gaudir d'activitats extraescolars.

També ens sembla que aquest desplegament és urgent, probablement més urgent que el d'altres parts de la Llei d'educació, ja els dic que podrà..., probablement podrien esperar a temps amb més consens. I probablement en aquesta regulació hi trobaríem més acord per part..., no només política o dels grups parlamentaris, sinó fins i tot de les diferents institucions, món local, consells comarcals, les mateixes famílies per avançar-hi.

També és veritat que a la mateixa llei es va fer un esforç per fer una referència als postobligatoris i que durant la legislatura hem tingut diversos avenços en aquest sentit. Abans es feia menció de les xifres no?, el nombre de beques que han anat augmentant, també el nombre d'estudis fins i tot postobligatoris que s'han anat cobrint parcialment o s'hi han anat fent avenços..., segur que no prou significatius, però sí obrint una tendència.

Nosaltres volíem entendre o deduïem..., ens fèiem el resum, per dir-ho d'alguna manera, de l'informe dient que durant els darrers anys hem fet avenços en quantitat si avaluem el volum, per dir-ho així, de recursos dedicats, però que ens falta molt encara per millorar la qualitat d'aquest tipus d'ajuda o d'aquest tipus de beques. I a la quantitat reconèixer, com deia el síndic, aquest impacte positiu, per exemple, d'aquest darrer augment dels pressupostos, no?, a mitja legislatura, un augment de 15 milions d'euros dedicats a beques de menjador, precisament per paliar les conseqüències i els efectes de la crisi econòmica i, per tant, preveient un augment en les necessitats d'aquestes demandes, però que, malgrat això, és evident que encara hi ha una certa insuficiència i veure si aquesta previsió d'augment, doncs, serà suficient de cara als cursos vinents.

Probablement un apunt o dos apunts sobre aquest tema de finançament i de la quantitat per passar després a comentar els temes de qualitat. Un, que la mateixa Llei d'educació porta el compromís d'un augment de la despesa del 6 per cent del PIB en matèria educativa. I des del nostre grup parlamentari ens hauria agradat que digués el mateix que diu la LOE, que és un 6 per cent del PIB en despesa pública, perquè despesa educativa hi ha la pública i aquella que fan les famílies, i nosaltres volem creure que allò que diu la Llei d'educació és despesa pública, malgrat que no ho digui. I que no ens fem trampes, per dir-ho així, tots plegats. Si això ho complim i anem augmentant cap a aquest 6 per cent, és evident que hi ha una necessitat d'augmentar encara els recursos i si ens mirem..., si colloquem el *zoom*, per dir-ho així, específicament en el tema de les beques, és evident que encara estem lluny de les quantitats que societats i pressupostos homologables als de la Generalitat haurien de destinar a aquest tipus de serveis i a aquest tipus de polítiques.

I l'altre, també amb referència a la quantitat, és que pel nostre grup parlamentari el dret a l'educació no es pot garantir des del copagament, ni quan fem referència al menjador ni al transport, ni molt menys quan fem referència a la prestació bàsica i obligatòria. I malauradament tenim la sensació que amb la llei no l'hem acabat de resoldre aquest tema i que la idea del copagament del servei bàsic, i ara ja no parlo del transport i del menjador, sinó que és el mateix servei d'educació, el servei públic d'educació, que ens ha agradat que així es reconegui, és a dir, el que és el dret i el servei obligatori ho tenim mal resolt i no ho tenim prou garantit. I, per tant, aquesta entenem que no ha de ser la via, malgrat que poden existir fórmules quan no es tracta precisament, doncs, del caràcter obligatori o de serveis bàsics.

Per entrar en temes de qualitat, ràpidament, ens ha semblat certament interessant el debat sobre si..., el debat o els suggeriments sobre si l'informe ha de ser només sobre l'escola pública o també sobre l'escola del servei d'educació o servei públic d'educació. Certament perquè entenem que es podia estendre a aquelles escoles que són del servei públic o que són concertades si aquestes garantissin també les condicions que ofereixen les escoles públiques, per exemple, en el preu del menjador, en el preu dels transports i sobretot en la transparència d'aquests preus.

Des del nostre grup parlamentari vàrem intentar que en l'article 25, epígraf f, quan fa referència a la informació de les famílies, allò que les famílies tenen dret a conèixer de les escoles, s'hi inclogués també el cost de les activitats, no només el preu que han de pagar, sinó conèixer quina relació hi ha entre aquell preu que paguen i el cost que efectivament té aquesta activitat. Això avui no es pot conèixer perquè la llei no garanteix aquest dret i les famílies sovint saben el que paguen, però no saben el que costa allò que estan pagant i, per tant, què hi ha entremig, entre el cost real d'aquell servei, sigui el menjador, sigui una activitat extraescolar, i altres despeses, doncs, de gestió o del que sigui que el centre educatiu pugui tenir a bé incloure en els rebuts que reben les famílies.

Per tant, si aconseguíssim homogeneïtzar, per dir-ho d'alguna manera, els preus de tots els centres que ofereixen el servei públic d'educació, el cost de totes aquestes activitats, aleshores podríem parlar també, doncs, de garantir una certa homologació també a l'hora d'estudiar i a l'hora també de compensar les diferències o les dificultats en cadascun dels centres.

Finalment, queda molt evident en l'informe que hi ha elements de dèficit clar en la regulació i en la gestió, l'element de la distància probablement és un dels que, no?, pot generar més distorsió a l'hora de no..., al no ser contemplada. I ens ha preocupat especialment el tema dels llindars mínims, perquè certament ofereixen una possibilitat o una radiografia que poden deixar fora certament famílies que tenen dificultats o poden tenir dificultats per accedir a aquest tipus de beques i, malgrat tot, quedar exemptes del dret a beca.

Acabo ja, senyora presidenta, perquè el darrer dels elements que volíem comentar és precisament també amb relació als dèficits de gestió, que és els consells comarcals. A la llei també queda gairebé assegurada la gestió dels serveis de menjador i de transport pels consells comarcals, de fet, l'única referència que tota la Llei d'educació fa sobre els consells comarcals és en l'article 159.5 quan diu que se'ls podrà transferir o se'ls podrà delegar per fer aquesta gestió d'aquests serveis. Sabent que..., ja s'hi ha fet referència, i no m'hi estenc, altres portaveus hi han fet referència sobre l'oportunitat o bondat o no, sí que ens agradaria que a això s'hi poguessin referir.

Gràcies.

La presidenta

Gràcies, senyora diputada.

Suspenem la sessió per deu minuts. Ens tornem a trobar aquí abans de menys deu, si us plau. Gràcies.

La sessió se suspèn a dos quarts de sis de la tarda i nou minuts i es reprèn a tres quarts de sis i nou minuts.

La presidenta

Gràcies, senyores i senyors diputats. Reprenem la sessió amb aquest segon torn; té la paraula, senyor síndic.

El síndic de greuges

Gràcies, presidenta. Abans m'he oblidat de citar altra gent que ens acompanya, com és la directora de gabinet, la senyora Macaya; els assessors, la senyora Sartorio i el senyor Albaigés; el senyor Ton Clapés, cap de premsa; i la senyora Gemma Sarret, responsable de secretaria de protocol del síndic. Ho dic perquè sempre m'interessa subratllar, com ja fan vostès, que el Síndic de Greuges –no la sindicatura, sinó el Síndic de Greuges– és una institució col·lectiva que mercès a ser col·lectiva pot presentar informes com el que hem presentat sobre menjadors escolars i transport. I aquí vull citar que, per exemple, aquest informe va ser iniciat sota la responsabilitat de l'anterior adjunt per a la defensa dels infants, senyor Xavier Bonal, amb tot el seu equip d'infància, i

que després va ser continuat i actualitzat sota la direcció de l'adjunta per a la defensa dels infants i adolescents, la senyora Maria Jesús Larios.

M'agradaria ser molt precís en les meves respostes, però en algun moment potser se m'endurà l'afany de puntualitzar alguna de les intervencions que hi ha hagut per part dels grups parlamentaris, però també intentaré fer-ho amb el màxim rigor.

El Síndic de Greuges de Catalunya no és qui ha de discutir un model de finançament de Catalunya. I, per tant, entenc perfectament que aquest sigui i ha de ser un debat parlamentari, ha de ser fins i tot un debat social; a nosaltres ens toca parlar de les queixes que rebem sobre les matèries que afecten drets, com les treballem i amb quina objectivitat les presentem a vostès, diputades i diputats, com hem intentat fer en aquest informe.

El primer element d'objectivitat, diversos de vostès ens han dit que no teníem en compte la LEC. Tot just començar l'informe, en la seva segona pàgina, està citat literalment l'article que vostès han citat o han llegit, el 6.3. I està citat, primer, com una llei que ha avançat respecte al que parla la convenció, i ha situat en un lloc més preminent aquesta qüestió que no pas hi és a la llei orgànica; i, en segon lloc, està citat a fons perquè inclou una sèrie de conceptes que no són en l'actual normativa catalana. Aquest és el problema. Si nosaltres presentem un informe sobre unes queixes i una realitat que és regulada per una normativa i un marc actual, que són els decrets, evidentment la referència a la LEC és perfecta, és idònia, és necessària, hi és, però no regula en aquests moments el transport i menjadors escolars. Ara per ara, ara i aquí, això no ho regula. I tant de bo, com abans millor, com s'ha dit per part de tothom i es diu en l'informe, fos objecte de desplegament.

Per això nosaltres hem intentat a l'informe i jo ho intentat telegràficament recordar que al departament li hem demanat diverses vegades, i no fa dos dies, ni dues setmanes, ni dos mesos, ni dos anys, bastant més temps, una normativa diferent, i se'ns anava contestant: «L'estem preparant –l'estem preparant.» Va venir la LEC, i la LEC és bastant recent, també ara ja ho explicita, però cal desenvolupar-la. O és que no es pot anar més enllà del que diu la Llei d'educació, no la LEC, la Llei d'educació estatal? Es pot o no es pot anar més enllà? El síndic creu que sí, i ho ha recomanat en aquest punt. Torno a dir-ho, no ho impedeix el redactat de l'actual llei.

I per tant, en aquest sentit, amb la màxima objectivitat, nosaltres com qui més de les diputades i diputats en favor de l'article 6.3 i del seu desplegament a Catalunya com abans millor.

Segona dada d'objectivitat, nosaltres primer comparem criteris amb comunitats autònomes, i en aquests criteris d'inclusió a la normativa som on som, és una anàlisi ben senzilla, negre sobre blanc, a fer respecte de les diverses normatives, posades en paral·lel, com fa l'informe, som on som, i ho torno a dir, no som a un lloc molt preminent. Abans he dit «no gaire galdós», potser és un judici d'intencions, ho retiro, però no pas preminent.

No estem en un lloc destacat en aquesta comparació de criteris d'inclusió per a aquestes polítiques.

Fins i tot quan fem comparació de xifres, com tenen vostès a la pàgina 28, i sempre amb un rigor extrem de la màxima objectivitat, veuran que quan relacionem despesa sanitària amb transport escolar i densitat hi han comunitats amb molta menys densitat que gasten menys que no pas la nostra i comunitats amb més densitat que nosaltres que gasten més que no pas la nostra. I aquí tenim unes xifres molt objectivades per evitar precisament qualsevol criteri subjectiu sobre una part del debat, torno al principi, que hom pugui tenir sobre si estem suficientment o no finançats, globalment com a comunitat autònoma.

És més, nosaltres comparem les xifres, com es fa sovint als debats, amb la que s'inverteix en educació no universitària respecte al PIB, i respecte a Europa, o és que no és Europa amb qui ens volem comparar? O no desitjaríem tots avançar cap a les societats més democràtiques i madures, on hi ha millor regulació del dret a l'educació i a la igualtat d'oportunitats?

I totes les meves felicitacions per a les comunitats autònomes que tinguin més criteris d'inclusió a les seves normatives, però aquest síndic pensa que ha d'indicar a aquesta cambra que potser hauríem de mirar fins i tot cap a altres fronteres, com es fa de vegades quan es fan comparatives a escala global sobre el dret a l'educació.

Tercera puntualització per a l'objectivitat, nosaltres creiem que s'atempta, en tant que no es milloren aquestes qüestions, contra el dret a la igualtat d'oportunitats a l'educació, que inclou vessants socials, clar que sí. Es diu a l'informe que paradoxalment ens trobem menjadors buits a les zones de majors necessitats, i de major absentisme. I la LEC ens diu que es tendirà a la integració de tots els serveis a nivell territorial, social, educatiu, etcètera; no els dividim, si us plau, intentem fer d'això un instrument com vostès han definit, no ho ha definit el síndic, són vostès que ho han definit com un instrument per combatre aquestes qüestions.

Una altra puntualització. El síndic no demana una llei ni unes normes a la carta, demana començar a estirar el fil d'un fet que avui és injust i no és equitatiu, sigui el que hi ha entre Bellver i Éller, el que viu a Éller, que viu a Bellver, no pot anar amb transport gratuït a Bellver, malgrat que té un bon tros; sigui el que hi ha entre un barri de l'Hospitalet i un de Barcelona; sigui un lloc molt dens o un lloc molt dispers, perquè estem encara amb el criteri de municipi diferent d'on estàs escolaritzat. Això és el que passa avui, dia 28 de juny de 2010, i a l'espera evidentment que això ho superem quan tinguem un bon desplegament de la LEC. Això és política educativa i no pas a la carta. I això és el que està esperant la nova normativa, això és el que està esperant ser inclòs en els nous criteris.

Vostès ens poden convidar, com ho han fet, i no és la primera vegada que ho fan i tenen tot el dret a fer-ho, però el síndic intentarà mai seguir-los en aquestes convocatòries, a debats que els pertanyen a vostès, són models, no ens toca a nosaltres indicar quin és el millor model educatiu, és el debat democràtic parlamentari

que s'ha de fer entre vostès, sobre el model de gestió, posem per cas. A nosaltres ens toca parlar sobre quins greuges hem rebut, quines realitats palpem, quin tipus de propostes fem per superar aquestes situacions i sobretot apuntant a un dret: la igualtat d'oportunitats en educació.

El mateix sobre el model de gestió, sobre si els consells comarcals, etcètera. Són vostès que han de discutir sobre si el model de gestió dels consells comarcals és idoni o no és idoni. I amb el model territorial que vulguin desenvolupar a Catalunya. Ara, nosaltres no deixarem d'advertir-los que calen transferències garantides als consells comarcals, des del moment que tenen aquest encàrrec, i que cal una autèntica coordinació entre les administracions.

El mateix que el debat sobre el copagament, és un debat ben parlamentari i ben democràtic, malament que un defensor entrés en aquest debat, prenent partit per un costat o per l'altre, ja no estaria en la seva posició institucional, són vostès que l'han de fer. El que sí que ha d'advertir el síndic és que si algú no arriba ni al copagament se li ha de garantir el dret a la igualtat d'oportunitats, aquí sí que hi ha d'entrar el síndic, ho diu l'Estatut –i això, que jo sàpiga, tampoc l'afectarà el que pugui sortir aquesta tarda–, la garantia dels drets de les persones davant de les administracions.

Jo per això tornaria a l'objectivitat de l'informe pel que fa als canvis de normativa al fixar criteris llistats en la planificació i fer front a necessitats educatives especials, com en alguns d'aquests punts, també ho hem subratllat, més enllà del que diu l'informe i actualitzats fins i tot amb darreres informacions que hem rebut de l'Administració dimecres passat, si no m'equivoco, per part d'una directora general, per dir el mes..., que ja sabem que s'està empenyent, intentant ser el més rigorosos possible perquè no se'ns digui: «No, aquí no es diu...» Sabem que hi ha coses que aquí diem que encara no s'han fet que ja s'han començat a fer, i jo ho he subratllat a la meua primera intervenció.

I acabo, segurament amb la major incorrecció de totes les que pugui haver comès en aquesta sessió de la comissió: no em treguin més la crisi econòmica en els debats sobre polítiques públiques, i menys encara la sentència del Tribunal Constitucional, s'hagi produït o no s'hagi produït. La crisi i la retallada de recursos és un element conjuntural o estructural, no serà pas el síndic que ho dirà, hi ha qui diu que és estructural a molt llarg termini i hi ha qui diu que és conjuntural, que això el 2011 ja ho haurem superat. El que sí que és evident és que, havent-se d'estrènyer el cinturó tots, i nosaltres també, com hem fet, cal fer prioritats, i això és el que dèiem a l'informe anual i també en part es diu en aquest informe. I això sí que és una decisió política, les prioritats sobre els recursos de què es poden disposar.

La sentència algú dirà si és conjuntural o estructural, i no la conec, encara que cadascú se la pugui imaginar, ja ho valorarem, etcètera, hi haurà qui dirà que és el mal del segle, hi haurà qui dirà que això amb una setmana s'acaba. El que els puc dir és que això també té mesures de legislació, de resposta, de millora, etcètera.

La política educativa d'igualtat d'oportunitats sí que aquest síndic pot dir que és profundament estructural. I quan nosaltres diem, com diem avui, que demanem que es mantingui l'esforç pressupostari per proveir els serveis de transport i menjador escolars ho estem dient perquè això que és una partida que se'ns diu «extraordinària» deixi de ser extraordinària i sigui una partida normal del pressupost i prioritària, això és el que estem dient de la forma més clara i possible que se'ns pot acudir per explicar-los què ve a dir aquest informe, si volem defensar de debò l'avenç cap a la igualtat d'oportunitats.

Gràcies, presidenta.

La presidenta

La senyora Larios vol intervenir? (*Pausa.*) Gràcies. Poden fer ús els diputats d'un segon torn per dubtes o aclariments que hagin pogut quedar evidenciats. Senyora Rigau, té la paraula.

La Sra. Rigau i Oliver

Gràcies. Jo li vull agrair al senyor síndic l'aclariment o el posicionament envers alguna de les qüestions que nosaltres hem plantejat. Té tota la raó que no correspon al síndic ni definir el model de gestió dels menjadors ni el debat del copagament. Simplement, quan jo ho he dit, ho he dit..., sé que no correspon al síndic, però sí que és bo que quan s'estudia un..., em semblava, eh? Potser és perquè, ja li ho he dit al començament, n'esperava molt jo, d'aquest informe, perquè sabem que és un tema que és complex, que té moltes realitats diferents i que segurament, doncs, fèiem una expectativa que no pertocava.

Si l'estudi està fet només des de la queixa, que sempre és el fil conductor, però a vegades hem vist altres estudis –si m'ho permet, síndic– que van més enllà de la queixa, no? I, per tant, simplement faig aquesta anotació, però reconec, com té tota la raó, que ni el model de gestió ni el debat de copagament correspon ni esperàvem que ens el resolguessin, sinó que el citessin.

El que sí que és veritat, i hi estarà d'acord, que jo també he dit que sí que en la presentació de l'informe se cita la LEC i es reproduceix l'article 6.3, evidentment, però espero que m'accepti que a les recomanacions, no. I crec que era d'esperar que es digués que els propers decrets desenvolupin aquest, aquest i aquest punt, perquè és en les recomanacions on sempre queden allò dels deu manaments, d'acord? I si els hem de cloure amb dos, doncs, encara més.

Per tant, simplement això, perquè jo mateixa he fet esment de la presentació. Però dona la sensació que aquesta presentació està feta *a posteriori* quasi d'haver aprovat la llei, diguem-ne, perquè les conclusions és com si ja estiguessin elaborades, perquè és que si no fàcilment ho citarien. Però, bé, no té altra cosa que fer-ho constar.

No em dona resposta, síndic, a això del servei d'educació de Catalunya. Jo crec que continua sent un tema de si el síndic només ha rebut queixes d'aquest tipus d'escola, doncs, molt bé, en l'objectiu i en el títol potser ens haurem d'acostumar a especificar-ho. Per què? Perquè

com que aquests serveis vinculats al dret a l'educació estan relacionats amb tot el que és admissió d'alumnes, doncs, és clar, ho repeteixo, si estem d'acord que una sola comissió derivi uns nens cap aquí i cap allà, hem de saber també quines condicions de menjador o de transport es poden tenir.

I en tot allò que és inequitat, doncs, evidentment que li agraïm moltíssim que aprofundeixi en aquests aspectes, perquè a mi em sorprèn aquest afany dirigista a vegades de certes forces polítiques que s'escandalitzen perquè hi ha gent que viu en una urbanització..., escolti, un cop, doncs, la cèdula d'habitabilitat..., hi pot viure una família, excepte que li diguin: «Menys..., tens tots els drets, pagues, aigua, llum, etcètera, menys transport escolar.» Perquè resulta que a les masies hi hem anat sempre a buscar les criatures, als camins. I els neorurals també, jo no els ho vaig pas negar mai, la meva Administració, jo mateixa..., no sé ara si el tripartit els ho nega als neorurals, que són tan... (*veus de fons*), sí –sí–, existeixen i dius: «Va, ara tens tres criatures d'uns matrimonis», i els vas a buscar. Acabo, senyora presidenta.

Per què li dic això? Perquè crec sincerament que –i això crec que és bo– hi ha un element a considerar entre el transport escolar i el transport infantil, amb el tema de la targeta infantil. Aquí, a l'àrea metropolitana, es troba molt bé que tots els nois puguin venir al zoològic com aquell qui diu gratuïtament i, en canvi, s'escandalitzen i han posat tots aquests anys del tripartit en unes dificultats enormes als consells comarcals per afavorir la gratuïtat del transport dels ensenyaments postobligatoris. I això per a mi és un tema de model de país, és un tema que mai s'havia qüestionat tant la gratuïtat del postobligatori i s'ha introduït això del pagament d'un euro per nen, etcètera. No haurem sigut nosaltres, haurà estat el tripartit que haurà introduït el copagament en el transport escolar.

Ara bé, també, si hem de ser rigorosos, quan parlem del menjador, hi ha un tema pendent, què és el que s'ha de garantir, el servei o el menjar? I és en aquest punt on el tema de renda influeix. Perquè no podem oblidar que aquest és un tema antic –si em permet, presidenta, una mica de referència històrica–, que, com que venia de l'escola rural, abans a pagès donar dinar era gratis, perquè una mica de l'hort, una mica del corral havies fet el dinar, i per tant, fer-li pagar el dinar a una escola era un greuge i se li regalava. Però ara els nens tant compren menjar a casa com haurien de comprar menjar si haguessin d'estar a l'escola. Per tant, una cosa és el servei i l'altra és el dinar.

Aquest va ser un debat a la LOGSE, a la LOE per motius electorals ha costat molt a Madrid quan s'ha volgut tractar i separar, jo sé que el Govern de la Generalitat, en concret el conseller, ho ha intentat, no ha tingut gaire èxit, i aquí sí que hi haurà un tema que haurem de vincular a renda, a què tenen dret, és un dret a l'educació el dret al menú? Vull dir que sí que és molt ampli el debat, sobretot si volem generalitzar l'ensenyament postobligatori i volem, doncs, donar un servei adequat i garantir l'accés a l'educació.

Jo li dic, tot el que sigui equitat, benvingut, l'informe el valorem molt en aquest sentit. Però també admeti,

senyor síndic, que a vegades hi ha algunes observacions..., ja li ho dic, simplement perquè estem acostumats que són molt amplis els seus estudis i potser, doncs, hem estat excessivament sensibles a analitzar la resposta. Però tot allò que és referent a la inequitat, doncs, ho valorem.

Ho repeteixo, l'enfocament de la Llei d'educació, del servei d'educació, sí que ho trobem pendent i lamentem no haver tingut resposta.

La presidenta

Gràcies, senyora diputada. Senyor Casajuana, quan vostè vulgui.

El Sr. Casajuana i Pladellorens

Moltes gràcies, senyora presidenta. En primer lloc, aclarir públicament un tema que ho hem aclarit en el recés amb la senyora Irene Rigau: quan jo parlava de tardofranquisme ho deia en termes estrictament historiogràfics, per a mi és l'etapa final del franquisme. És a dir, els setantes, per exemple, a la meua ciutat, però no només a la meua ciutat, sinó en el que llavors en deien «la província de Barcelona», doncs, *el ministerio hizo el plan de urgencia en la provincia de Barcelona*. I en un any concret, el curs 73-74, es van inaugurar nou escoles de doble línia per respondre a unes necessitats d'escolarització embossada que hi havia hagut al llarg dels seixantes i els primers setantes, la gran onada d'immigració del *desarrollismo*, per dir-ho també en termes historiogràfics.

Vostè feia referència a un tema que hi coincideixo, es va fer un impuls important amb motiu dels pactos de La Moncloa, efectivament va ser el salari social que els treballadors i els partits d'esquerra van demanar com a..., i van obtenir en termes d'inversió en educació i en salut com a compensació de la moderació salarial que va portar a una estabilització econòmica i que va fer possible el redreçament de l'economia i una discussió amb pau social de la Constitució. Això és així.

D'acord també que vostès en l'etapa de vint-i-tres anys que van governar van fer menys escoles, en part els ho reconec, perquè el creixement de la població va ser menor fins al 1998-99, en què sí que ja hi havien uns clars indicis i realitats d'un augment de la població a escolaritzar i que vostès es van adormir a la figuera en el darrer Govern de Jordi Pujol i fins al 2003 no hi va haver una nova onada important, home, significativa, de noves construccions escolars, això és així. Com que deia el Lenin que els fets són tossuts, doncs, jo ho dic així.

Segon aclariment, la senyora Larios feia alguna objecció al tema de proveir mitjançant el servei regular de viatgers, perquè podia portar dificultats d'accessibilitat econòmica. Jo li diria que en aquests darrers anys en les converses entre el Departament d'Educació i la majoria de consells comarcals una de les solucions que s'ha fet per mantenir la sostenibilitat del sistema i optimitzar els recursos de què els poders públics de Catalunya ja disposaven, que és que moltes ciutats grans i mitjanes disposen de transport públic de viatgers intramunicipi-

pal, doncs, veure quins alumnes podien agafar l'auto-bús públic que hi ha en el municipi. Jo crec que això a partir de determinada edat és inclús pedagògic. I, ho repeteixo, és utilitzar de forma òptima uns recursos ja existents. Per tant, en part l'augment d'utilització del transport públic és en part compensat per aquesta major utilització d'alumnes que utilitzen el transport públic de viatgers dels seus municipis, sobretot, ho repeteixo, a les ciutats grans.

Respecte als retalls del Departament d'Educació als quals feia referència el senyor Rafael López. Una puntualització, senyor López, l'1 de setembre hi haurà 1.500 noves dotacions de mestres, tant el que són augment del nombre de professors dins el sistema com augment del percentatge de dedicació de persones, per exemple, que ara tenien un terç de dedicació i passaran a jornada completa. Per tant, de retallada de dotacions de professorat, res de res.

Sobre el tema de la síndrome de la Selva, del que parlava el síndic, senyor Ribó, si no ho recordo malament... (*Veus de fons.*) Perdó –perdó. (*Veus de fons.*) Sí, és més pertinent la referència al senyor López, perdoni pel lapsus, senyor Ribó. L'he contestat abans, eh?, la derivació cap al transport públic urbà, el transport dels ajuntaments, sigui amb prestació directa o a través d'empreses la majoria mixtes de capital publicoprivat, amb la qual cosa també hi ha sistemes de beques per als alumnes que realment no poden pagar.

I en aquest sentit, i tornant al que em sembla que deia el senyor Freixanet –i espero no haver-me equivocat aquesta vegada–, és útil que en el que fa referència a anàlisi dels llindars de pobresa de les famílies normalitzem també el sistema. És a dir, fem-ho a través dels serveis socials locals. Jo crec que aquests temes no són tant d'educació com de serveis socials, efectivament. Per tant, crec que és adreçar la solució dels problemes a l'ens, al servei, més adequat per fer-ho.

Per últim, senyor Ribó, jo no tornaré a parlar..., li repeteixo que m'encanta per entendre la crisi econòmica, financera, de finances públiques, amb totes les derivacions que està tenint la crisi jo diria sistèmica actual..., la perspectiva històrica és important, però no faré historicisme. Però només permeti'm dir-li que –jo hi crec en això, eh?– en èpoques de crisi econòmica tan greu com l'actual és més necessari que mai que per part dels servidors públics –i crec que entraré plenament en la filosofia que és el nord de la seva actuació, el dret a la bona administració– hi hagi una gestió acurada dels recursos, una optimització dels recursos que tots plegats a través dels nostres impostos –els que paguem impostos!– donem a les administracions.

I per tant, segurament hi hauran moments en què no podrem augmentar les dotacions o les podrem augmentar a nivells molt minsos, però en canvi jo diria que haurem d'aplicar la innovació social a trobar la millora manera de gestió, en uns casos serà a través del tercer sector, en altres serà amb una gestió directa dels serveis. Però això ens portarà a haver de replantejar el transport públic i això ho han fet la majoria dels consells comarcals ja, perquè han vist...

La presidenta

Senyor diputat, li pregaria que anés acabant. Perquè a la senyora Rigau li he donat tres minuts, que és el que li tocava, i tres de graciabes, i amb vostè estic fent el mateix i ara ja estem al 6.45. Li pregaria que acabés, si us plau.

El Sr. Casajuana i Pladellorens

Moltes gràcies. Espero no abusar de la seva paciència. Només això: l'optimització de recursos, que per mi, que crec en el servei públic, és una exigència de sempre, en aquests moments més que mai.

Moltes gràcies, senyora presidenta, i perdoni per l'extensió.

La presidenta

Gràcies, senyor diputat. (*Veus de fons.*) Senyora Rigau, normalment es dona a tots els grups parlamentaris el mateix temps si algú s'excedeix, perquè penso que és *lo que tiene que ser, no ninguna otra cosa*.

La Sra. Rigau i Oliver

Presidenta, simplement li feia notar que abans el temps era per nombre de diputats, però era una qüestió històrica que li feia al senyor López, simplement.

La presidenta

Bé, potser..., en les dues últimes legislatures no s'han...

La Sra. Rigau i Oliver

Simplement, estem d'acord que el Reglament diu el que diu i vostè és molt amatent a deixar-nos a tots la mateixa ampliació. Moltes gràcies de part meva.

La presidenta

Gràcies, senyora diputada. La senyora Camats m'ha demanat la paraula. Algun altre portaveu? (*Pausa.*) Senyora Camats, quan vostè vulgui.

La Sra. Camats i Luis

Anava a dir si el dret consuetudinari del Parlament em permet parlar, atès que tinc dotze diputats, però crec que la generositat de la presidenta m'ho permetrà.

Només per insistir en el que deia el síndic, i és que efectivament hi ha debats que són certament sobre model educatiu, sobre model de gestió, que probablement no pertoca al síndic posicionar-s'hi, però sí que arran del seu informe alguns grups hem tingut a bé, doncs, d'estirar, per dir-ho així, l'informe i entrar-hi.

Ara em tornava a repassar algunes de les conclusions i, efectivament, el síndic fa referència al copagament només quan es parla del transport postobligatori, i així ho hem citat també des del nostre grup, entenent que és en aquell en què no hi ha l'obligació pública, per dir-ho així, de cobrir-ho en el que es demana un esforç. De fet el copagament ja existeix en el nostre sistema educatiu quan parlem, per exemple, del zero-tres, ja es demana també a les famílies col·laborar-hi a parts iguals

que les administracions locals o l'Administració de la Generalitat.

I el que nosaltres entenem és que es pot parlar d'aquest tipus de figures en què les famílies poder fer una part de l'esforç, quan parlem del tipus de transport que no és obligatori, quan parlem, doncs, per exemple, en el cas dels postobligatoris. I aquí sí que coincideix el que el mateix departament està treballant amb els consells comarcals amb les recomanacions del síndic, i és que hi hagi criteris homogenis i és que tots els territoris tinguin una igualtat de condicions, que això passaria precisament perquè hi hagi uns criteris, doncs, de renda, uns criteris de distància, que siguin els que donin la igualtat a l'accés d'aquesta prestació, i per tant, que facin que el tracte sigui igualitari en tot tipus de famílies arreu de tot el territori. Per tant, en aquest tema cap problema.

En el que sí que crec..., i a més crec que és molt pertinent que el síndic faci les seves recomanacions, és que quan parlem del servei obligatori, quan parlem del dret a l'educació, quan parlem del temps a l'escola en el que és ensenyament obligatori, aquí és on hem de desterrar qualsevol idea de copagament. I malauradament no podem fer-ho..., podem fer-ho si volem en la teoria, però no ho podem fer en la pràctica en el nostre sistema educatiu, perquè això no és cert.

I ens temem que algunes de les coses que sentíem sobre el fet de replantejar-se, per exemple, el servei del menjador vagin precisament en aquesta direcció, que també en el que és garantir el servei de menjador es vulguin instal·lar aquestes idees de copagament. I per això érem tan radicals, si m'ho permet, o tan vehements a l'hora d'afirmar que no estàvem en cap de les maneres pel copagament a nivell del que és garantir els serveis bàsics en el que ha de ser el transport obligatori, el que és menjador i el que és el dret a l'educació general i bàsica.

Gràcies.

La presidenta

Senyor síndic, senyor Ribó, pot contestar. Gràcies.

El síndic de greuges

Sí, insisteixo que l'informe es basa en queixes rebudes al síndic amb increment notable, hi han arbitrarietats que hem estudiat a l'entorn d'aquestes queixes, i l'estudi que s'ha preparat des del síndic... I evidentment, hi han qüestions que es centren molt en una part del sistema educatiu, malgrat que s'ha sol·licitat també una altra part, com les escoles concertades en temes de menjadors.

Nosaltres hem rebut explicacions diverses sobre el tema, per exemple, que ha sortit ara, del servei regular de viatgers, però també hem rebut queixes sobre quan no s'hi pot accedir. I això és el que citem a l'informe.

Insisteixo en una altra cosa molt objectiva que veig que hi ha qui li vol donar molta importància, i jo com qui més i com la que li pugui donar la senyora diputada: la LEC. Miri, en l'informe que tenen vostès a les seves mans, al punt segon de l'informe surt citat l'article 6.3, al punt quart surt citada la LEC sobre les dades sobre el

sistema de beques, al punt 5.2 surt sobre la cobertura, en el punt 5.3 surt citat sobre l'accés al dret a l'educació, sobre el posicionament d'on es parteix, citant literalment la LEC. A les recomanacions, en tots els criteris que es demanen, es segueix fil per randa els criteris que marca la LEC, o sigui més cenyits a la LEC, impossible. I no ho sé, ara no vull que em demanin un *copyright*, és de vostès, la LEC. Però hem fet no un informe sense tenir en compte la LEC, ans al contrari, a les recomanacions fil per randa hem desplegat les recomanacions sobre la regulació sobre tots aquests temes seguint tot el que diu l'article 6.3.

Què passarà en el futur? No ho sabem, i menys el síndic. Ja sé que vostès tampoc ho saben, vull dir, no podem preveure per on aniran les polítiques públiques en el futur, no? No ens ho facin endevinar, ni tampoc nosaltres ens posarem a realitzar aquest exercici.

Sí que m'agradaria fer una reflexió sobre la crisi molt –molt– breu. La crisi és molt important, i evidentment afecta les polítiques públiques i demana prioritats, no magnifiquem la crisi. L'any 1979 el síndic que els parla, com a professor universitari, anava a Canadà a participar en un congrés acompanyat d'un bon amic i llegíem una entrevista entre Herbert Marcuse i Jean Elleinstein, dos grans intel·lectuals progressistes a escala mundial, i tots dos afirmaven que allò era la crisi definitiva del sistema. Aterrats a Nova York, la feina va ser nostra per entrar a Macy's a comprar dels cops de colze que s'havia de fer per poder participar del consumisme. No és una ironia.

Hi ha una crisi; de les crisis se'n pot sortir enfortits si es saben extreure les conclusions dràstiques de què és el que ens ha dut a la crisi i què és el que cal mantenir com a línia fonamental. I amb molta humilitat aquest síndic els diu: línia fonamental, el que diuen que és extraordinari facin-ho habitual, perquè afecta la línia de flotació de la igualtat d'oportunitats al dret a l'educació; amb tota la humilitat del món, és el que resumiria tot aquest informe.

El que semblaria..., i així ho hem constatat, noves partides, esforç extraordinari, doncs, com que és un tema tant –tant– al nivell bàsic per garantir aquest dret, intentin-ho, qui sigui, parlamentaris actuals, parlamentaris futurs, Govern actual, Govern futur, fer-ho consolidar com un element bàsic de prioritat educativa en aquest país.

La presidenta

Gràcies, senyor síndic. Com sempre, agrair les seves explicacions i la presentació d'aquest informe a la senyora Larios, que també ens ha aportat tot un seguit d'explicacions sobre l'informe, i a la resta de persones de l'entitat del Síndic de Greuges que avui ens acompanyen.

Em permetran que, ja que amb tota la seguretat avui és l'última Comissió del Síndic de Greuges que es reuneix en aquest període de legislatura, els digui que fet un petit balanç numèric és la dinou comissió, aquesta que hem fet, de la Comissió del Síndic de Greuges, que hi han hagut informes extraordinaris sobre molts diferents temes i que a més també s'han aportat els informes anuals, que després s'han vist reflectits en el Ple, i que, en aquests moments on la feina que fem els polítics i les institucions, doncs, està tan desprestigiada, jo vull reivindicar la feina que s'ha fet des d'aquesta comissió i també la feina que ha fet el síndic de greuges en nom de la institució que presideix. I que els agraeixi, no tan sols a vostès que estan en aquesta comissió avui, sinó a tota la resta de diputats i portaveus que han format part de la comissió, el seu bon to, lògic moltes vegades de confrontació i discrepància, perquè és legítim en democràcia i és el que ha de ser, però també la feina que han fet, fàcil a la Presidència i a la comissió en general.

Gràcies, senyores i senyors diputats.

S'aixeca la sessió.

La sessió s'aixeca a un quart de set del vespre i tretze minuts.